

Tallinna Vanalinna Hariduskolleegium

Loomeleiud

6

Valik 2003. aasta omaloomingukonkursi töid

Tallinn 2003

Esikaanel Else Mare Lagerspetzi "Värviline lind"
Tagakaanel Johannes Kenki "Mirabel"

Toimetaja Tiina Veismann
Kaane kujundus Margot Kask

HANNA MARIA AUNIN

1.T

Saladuslik maailm

Elas kord üks poiss. Ta nimi oli Siim. Siim elas ühes väikeses linnas. Siimule meeldis see linn. Ühel õhtul lamas Siim oma voodis ja vaatas tähti. Õues oli juba päris pime, aga Siim ei saanud veel uinuda. Ta mõtles salapärasest maailmast. Äkki kuulis poiss vaikset häält. Hääli oli väga sõbralik. Siim ronis voodist välja ja vaatas ringi. Ta ei näinud kedagi.

“Kus sa oled?” hüüdis ta.

“Ma olen siin, kamina taga,” kostis hääli.

Siim läks vaatama ning nägi naljakat väikest inimest, kes oli jõuluvana moodi.

“Kes sa oled?” küsis Siim.

“Mina olen päkapikk.”

“Mis su nimi on?”

“Päk. Kas sa tahaksid minuga kaasa tulla?”

“Jaa,” vastas Siim.

“Tule minu järel.”

Nad läksid ühest uksest sisse ja trepist üles.

Varsti jõudsid nad kohta, kus oli lumi maas, aga külm ei olnud. Siim vaatas ringi ning nägi punaseid maju ja rohelisi kuuski.

“Siin on jõulud,” ütles Päk. “Tahad, lähme vaatame mu kodu?”

Siim oli nõus. Nad läksid mööda lumist teed ja nägid mitmeid maju.

Päk ütles, et väikestes elavad päkapikud, aga suures majas elab jõuluvana.

Jõuluvana maja taga oligi Päka maja.

“Lähme sisse,” kutsus Päk.

Majas oli kamin ja laud kamina ees. Maja oli küll väike, aga selle

eest väga mõnus. Päk tegi kaminasse tule ja küsis: “Tahad, ma helistan jõuluvana. Äkki saame talle homme külla minna.”

“Tore!” hüüdis poiss.

Siim oli jõuluvana näinud ainult pildi pealt, aga nüüd näeb ta teda päriselt.

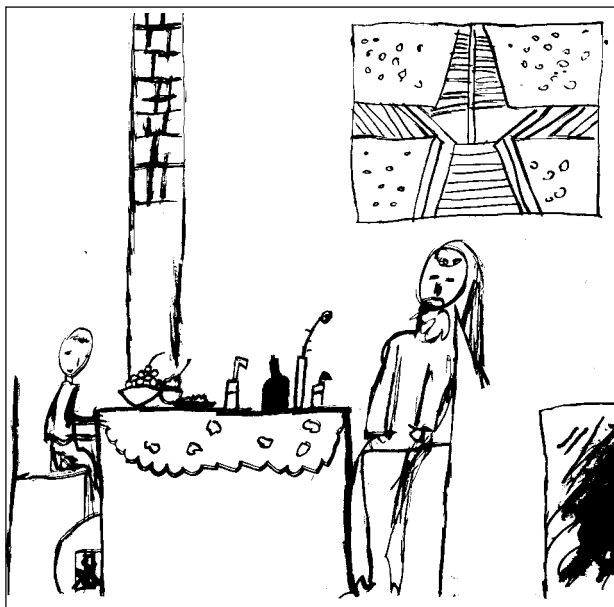
Kui Päk oli helistanud, küsis Siim: “Mis jõuluvana nimi on?”

“Seda ei tea keegi, aga jõuluvana ütles, et me võime juba täna teda külastada.”

Siim muutus nii rõõmsaks, et hüppas õhku. Nad läksid jõuluvana juurde.

Jõulutaadil oli laud juba kaetud ja Päk ei pidanudki enam lõunat keetma. Nad sõid kõhu täis ja siis näitas jõuluvana neile igasuguseid lõbusaid pilte päkapikkudest ja luges Siimule ja Päkale ette ühe loo tüdrukust, kes oskas võluda. See oli Siimu meelest väga ilus.

Siis nad läksid jõuluvana külast ära ning äkki ärkas Siim üles. Ta lebas ikkagi oma voodis. Siim oli näinud und.

*Mona Mikkini
joonistus*

NILS MATTIAS STEINBERG

1. P

Talv ja suvi

Siis kui väljas kõrged hanged,
pakane kui paugub kange
annab sooja mulle see,
kui mõtlen jälle suvele.

Talve lumehõlma varjus
laksub sooje laineharju.
Taliteed kui sõidan kooli -
pärast koju ujun krooli.

Kurb vaadata on lumemeest
kui ta tilgub sulaveest.
Ja kui ta vajub liialt kõssi,
siis rannal teen ma liivalossi.

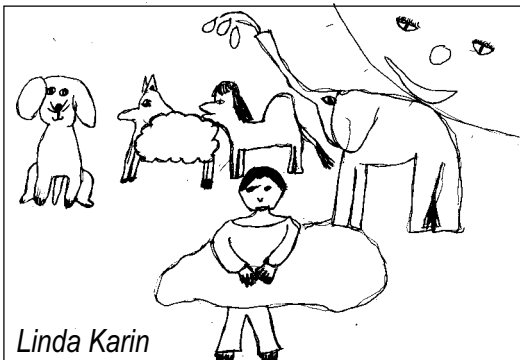
Kui päev on juba pikenend
ja suusarajad ununend
taas vastu minnes suvele
ma hoopis mõtlen talvele.

JAKOB TULVE

1.P

Suvine seiklus

Oli ilus suvepäev, mina pikutasin mõnusalt rannaliival, vaatasin pilvi ja mõtlesin, et mõnus oleks ka niimoodi pilvena õhus lennata ja vaadata maad. Pilved olid niisugused hästi lahedate kujudega. Üks meenutas koera, teine lammast, kolmas kaamelit ja neljas elevanti. Äkki tundsin, et ma olen õhku tõusnud ja panen tohutu kiirusega üle mere. Tuus värk onju. Lendasin pilve peal ja vaatasin maad ja kõik loomad lehvitasid mulle. Ma lendasin üle orgude, üle mägede, ja üle metsade. Äkki hakkas pilv maanduma ja maandus ühele pisikesele saarekesele. Ringi vaadates nägin ma pöösa tagant piiluvaid silmapaare. Veidi aja pärast ka roosaid koonukesi. Natukese aja pärast söandasid pöösa tagant välja tulla kolm väikest lohepõnni. Need lohepõnnikesed nägid välja sellised: roosade tiibade ning roosade koonudega, muidu olid rohelised. Natukese aja pärast hakkasid nad hüppama ja kargama ja jooksuma ja trikitama. Veidi aja pärast kutsusid nad ka mind mängima. Varsti läksime metsa marju sööma. Marjad oli nii suured nagu kuuseehTED. Järgmisena läksime uuesti metsalagendikule hullama. Veidi aja pärast hakkas päike loojuma ning meie läksime mäe tagaküljel olevasse koopasse.

Koopas oli valmis seatud neli väikest pesakest ning mina jäin pesakeses kohe magama. Järgmisel päeval üles ärgates leidsin ma end jälle tavalvalt rannaliivalt.

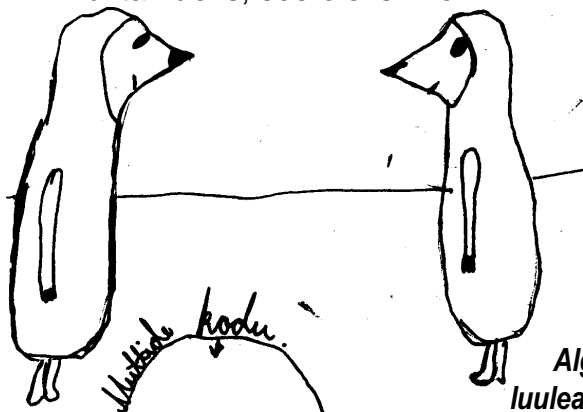
**Algkooli
proosaauhind**

KRISTJAN SVEN KUKK

1.P

Täna ma jutustan sellise loo

Elas kord üks mutt,
ta nimi oli Tutt.
Ta kodu oli urus,
ta muudkui käis ja nurus:
“Ema, osta mulle
üks paar uusi prille!
Mutt Kalle ütles mulle,
et vajan uusi prille.
Mu prillid on nii jamad
et kindlalt uusi vajan.”
Tuti sõber Mikk ütles:
“Tutt, sa oled titt.
Kalle ajab jama,
mutil prille pole vaja
öösel ega päevaajal.
Mutt on tavaliselt pime,
kui ta näeks, see oleks ime.

Jaanika
Lüüsi pilt

Algkooli
luuleauhind

ANNA HIIOB

1. T

Lumememme seiklused

Ühel õhtul nägi lumememm taevas inglit. Ta muutus kurvaks. Ta tahtis taevasse lennata. Ingel kutsus ta enda juurde ja kinkis talle tiivad. Lumememm sai õhulised tiivad ja ta lendas taevasse.

Ingel näitas taevariiki. Lumememm oli imestunud. Seal oli hästi ilus. "Ma pean maale tagasi minema," ütles lumememm.

Lapsed ootasid lumememme õues. Nad olid imestunud, et lumememm tuli taevast. Nad aitasid tal maanduda. Siis läksid lapsed koju.

Hommikul vaatas Margus aknast välja. Ta nägi, et lumememm oli alles. Margus ja Peeter läksid õue. Nad nägid, et neile kasvavad tiivad. Ingel kutsus kõiki taevasse. Nüüd olid kõik vaimustuses, et seal pilve peal on nii pehme ja mõnus olla.

Õhtu jõudis kätte. Lumememm seisis oma kohal. Lapsed rääkisid emale oma seiklustest lumememmega. Ingel piilus pilve tagant.

Johanna Ausi pilt

PAULINE MARIE KORP

2.T

Katkendeid raamatust

Tüdruk, kes tahtis endale nii väga jäneseid

2. osa - Unenägu

Sellel ööl nägi Kati ühte imelikku unenägu. Tema unenäos oli hästi palju jäneseid. Nad kõik suundusid porgandi poole, mis oli väga tuttava näoga. Siis Kati ärkas, ta läks otsejoones oma korteris oleva ennustaja juurde, et teada saada, mis see unenägu tähendas. Kui ta kohale jõudis, siis ennustaja juba ootas teda, sest Kati käib tema juures iga päev samal kellaajal. Mõnikord, nagu täna, on tal väga huvitav ja põnev unenägu ja siis peab Kati kauem magama ja ennustaja peab kauem ootama. Nüüd oli aga aeg ennustajale oma unenäost rääkima hakata. Nii ta siis rääkis ja rääkis ja rääkis ... kuni ennustaja tema unenäost aru sai. Ennustaja ütles, et see unenägu tuletas meelde tema lemmikloomad.

“Jänesed on minu lemmikloomad!” hüüdis Kati.

“Ja tuttav porgand olid sina, Kati,” rääkis ennustaja edasi. Ja siis oli unenägu selge.

5. osa - Suusatamine

“Ma tahan endale nii väga jäneseid!” hüüdis Kati teisest toast. Emal hakkas sellest jutust halb ja ta saatis isa koos Katiga suusatama. Kui nad kohale jõudsid, ütles isa: “Mina lähen ees, sina tule mulle järele, pärast kohtume stardis.”

Isa sõitis minema, aga Kati ei hakanud sõitma. Ta tahtis endale nii väga jäneseid. Isa oli juba ringi ära sõitnud, aga Kati istus ikka veel stardis, isa tuli ta juurde ja ütles:

“Kuidas sa must ette said, mina sind ei näinud?”

Kati aga ütles, et ta ei sõitnudki.

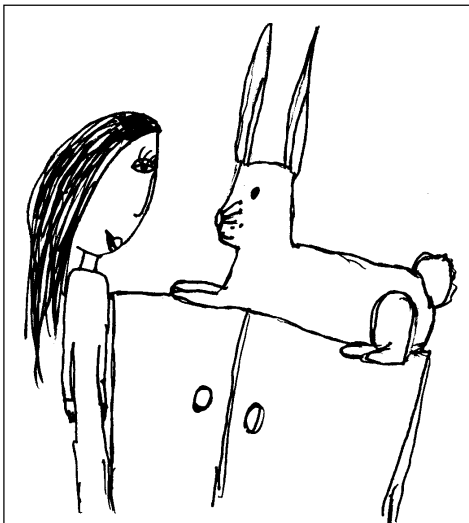
“Mis siis viga?”

“Ma tahan endale nii väga jäneseid,” ütles Kati.

Aga isa vaatas talle otsa ja ütles, et suusatame praegu ja pärast mõtleme selle üle järele. Kati mõtles sellele ja leidis, et see on küllaltki hea mõte, ja nad hakkasid suusatama.

6. osa - Kõige õnnelikum päev

Siis hakkas Kati oma järgmist sünnipäeva ootama, aga ega see kiiremini tulnud. See tuli aasta pärast. Siis oli sünnipäev täpselt samasugune nagu eelmisel aastal, samasugused kingid. Jällegi ei olnud seal mitte ühtki jänest. Tuli siis oodata järgmist sünnipäeva. Ka sellel sünnipäeval ei saanud Kati endale jäneseid. Kati oli just lootust kaotamas, kui keegi ütles talle: “Ära kaota lootust, küll see päev jõuab varsti kätte!” Siis hakkas Kati jälle sünnipäeva ootama.

Kati abistas kõiki väga tublisti. Siis tulid külalised. Tüdrukud töid meisterdamist, poisid töid nukke ja barbie'sid. Aga kõige rohkem meeldis Katile ema ja isa kink. Arvake ära, mis see oli? Loomulikult oli see jänes! Sellest ajast peale elab Kati rahulikult oma jänestega.

Algkooli peaaühind

Autori joonistus

ELSE MARE LAGERSPETZ

2.T

Värviline lind ja värvitu maailm

Kaua aega tagasi, siis kui olid veel need head ajad, mil Kaskede saar värviline oli, koorusid saare kõige ilusamal ja värvikamal linnul pojad. Lind oli väga kaua muretsenud, et munad ei koorugi. Aga nüüd oli lind väga rõõmus.

Väikesed linnud kasvasid suuremaks. Emalind pidi pisikeste järgi vaatama ja ta ei jõudnud enam laulda oma ilusa häälega.

Aga linna hääl oli saare elanikkudele väga hästi mõjunud. Kui värviline emalind laulis, olid inimestel toatööd palju kiiremini edenenu. Nüüd aga ei laulnud emalind üldse ja inimesed olid päevast päeva toas, et oma töödega valmis jõuda.

Inimesed muutusid värvituteks. Paar päeva hiljem muutus terve saar värvituks. Kõik peale värvilindude.

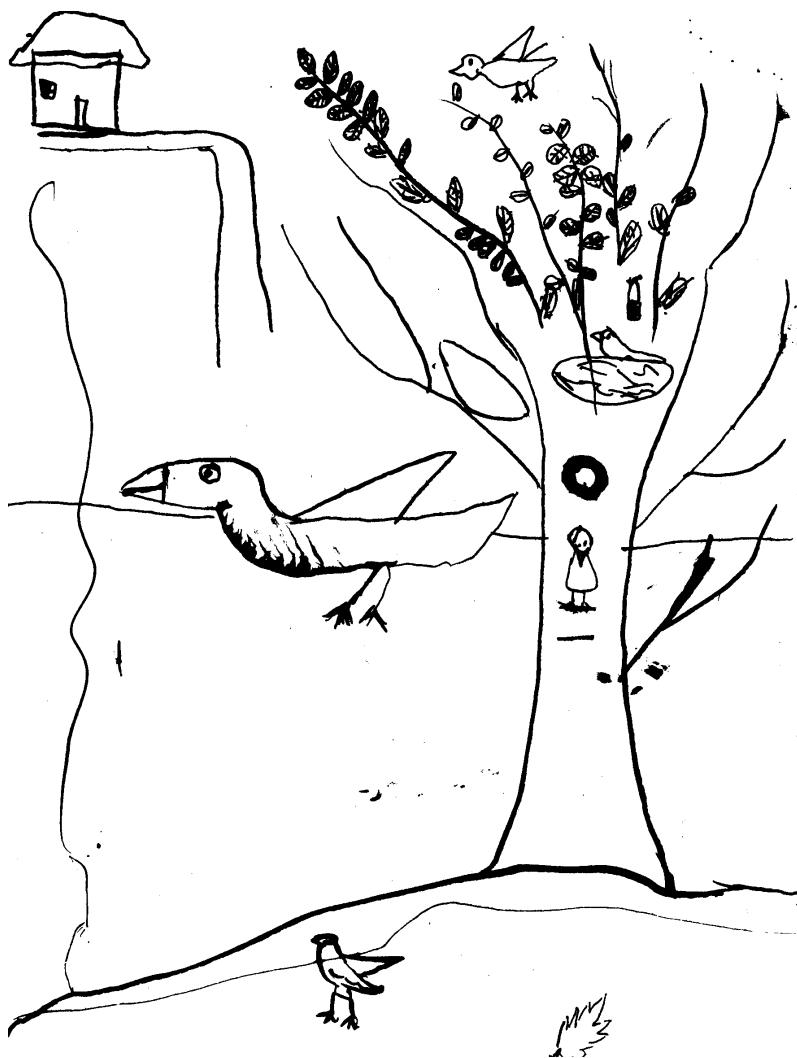
Linnud oli väga mures. Emalind lendas preili Marianni majja ja tõi sealt värvid. Preili Mariann oli kunstnik. Emalind tõi veel pintsleid ja hakkas puid värvima. Ka linnupojad aitasid puid värviliseks teha.

Aga värv sai otsa. Kaskede saarel polnud teisi värve ja pealegi märkasid linnud, et ka see värv oli muutunud halliks.

Aeg möödus ja linnupojad kasvasid suureks ning hakkasid koos emaga laulma.

See oli õnnepäev, sest kõik muutus jälle värviliseks.

Inimesed, linnud ja loomad olid taas õnnelikud.

*Autori joonistus
Vaata ka kaanepilti!*

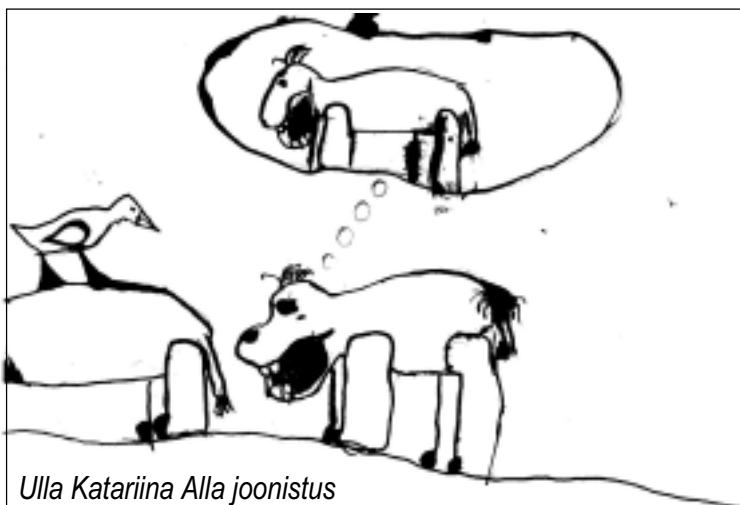
CHRISTIAN MARTIN LAURI

2. P

Katkendeid raamatust **Loomad loomaaias**

Jõehobud

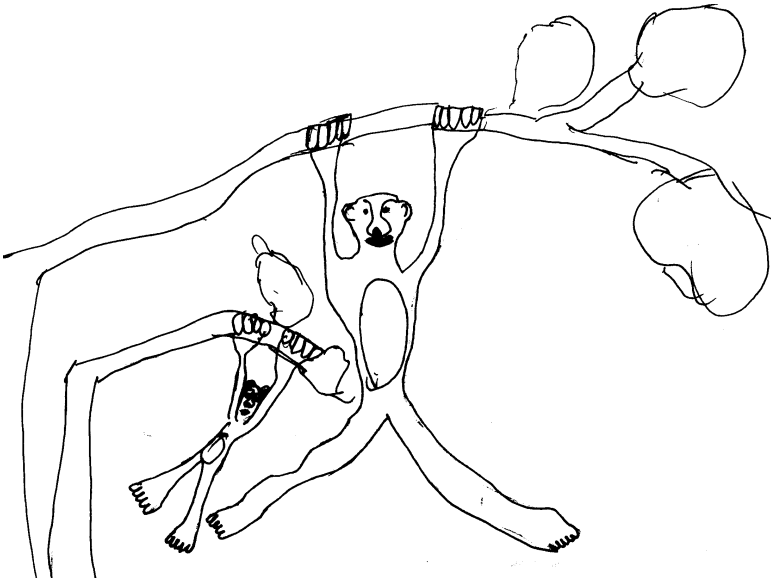
Jõehobuema istub vees ja ootab poega. Pojad sünnivad kuu aja pärast. Ema ootab ja ootab, millal juba poeg sünniks. Lõpuks sünnib poeg. Ema on väga õnnelik. Tal sünnib üks poeg. See poiss on vallatu. Ta paneb poja nimeks Hipo. Tema poeg on ilusa näoga ja hästi rõõmus. Hipo mürab kogu aeg. Talle meeldib ema sabaga mängida ja juurviljadega maiustada. Hipo kasvab jõudsalt ja unistab kogu aeg vennast, kellega koos mängida. Siis oleks tore vallatusi teha ja emale vingerpussi valmistada. Kõike seda ei ole üksi hea teha. Emal on alati sinu jaoks liiga palju aega, et kontrollida sinu hambapesu ja vaadata, kas sa ikka oled oma normi kalamaksaõli päeva jooksul ära võtnud.

Ulla Katariina Alla joonistus

Ahvid

Puuris oli hästi palju signinat ja saginat. Teadagi miks. Olid ju sündinud vanal ahviemal ilusad prisked kaksikud. Oi neid vallatuid olevusi. Kõik puurikaaslased tulid ahviema pisikesi imetlema. Nad olid ju meie puuri armsad nunnubeebid. Isegi vana ahvipealik tuli oma kaasat kallistama ja oma lapsi uhkusega imetlema. Küll nad olid armsad isa arvates. Pojad aga olid alles nii pisikesed, et ei osanud isast veel midagi arvata. Nad muudkui rippusid oma ema tissi küljes ja ootasid tema armast nakitsust. Seda oli kõigil väga tore vaadata.

Ulla Katariina Alla

LIISA HIIOB

2. T

Millal tuleb lumi?

Lapsed vaatavad aknast välja. Liis ütleb teistele: "Millal küll lumi tuleb?"

Keegi ei oska öelda, millal. Lapsed on hästi kurvad, sest jõulud on varsti käes, aga väikest lumekübetki ei ole maas.

"Mina tean, mis me teeme!" hõikab Tiit. "Lõikame valgest paberist lumehelbed ja riputame aknale."

Kõik kiidavad Tiitu tema hea idee eest.

Maria toob valget paberit, Jaanus otsib käärid, Liis toob prügikorvi. Lapsed hakkavad lumehelbed meisterdama. Varsti on laual hästi palju lumehelbed.

Tiit hakkab neid aknale riputama. Just siis, kui Tiit on lõpetanud, hüüab väike Juss: "Lund sajab!"

Lapsed jooksevad õue vaatama. Õues sajab laia lund. Lastele tunduvad lumehelbed nagu väikesed inglid, kes tant-sivad taevas. Nüüd võivad jõulud tulla!

JOHANNES SARAPUU

4.P

Aastaring

Käes on külm veebruarikuu,
alles toas oli jõulupuu.
Võiks juba tulla suvi,
aga enne on kevad, ära sulama peab lumi.

Kevad on ka ilus,
ehkki päike pole ikka tulnud välja vilust.
Kevadel ärkavad mullast lilled,
lõpuks kaovad ka päikese eest pilved.

Pärast kevadet algab suvi,
siis ei kao kunagi mu jalgpallihuvi.
Sõidan jalgrattaga, käin ujumas,
mitte kunagi pole mul tuju maas.

Taas sügisel hakkab kool,
tusased lapsed igal pool.
Tahaks koduõues kapata kui hobu,
aga õppima peab, seda teab iga tobu.

HELINA LAAS

4. T

Kargamisvõistlus (K-tähe jutt)

Kolm konna külastasid kargamisvõistlust. Kui kõvad kargajad! Kõik konnad kargasid koerast kõrgemale! Kõige kardetavam konn Krokrooks kukkus kaugele kokkupandud kandraamile. Konn kargas kohe kõrgele, kuid ka kaugele. "Kuhu konn kadus?" küsis kohtunik. "Katusele!" karjus keegi. "Krokrooks kargas kõige kaugemale!" karjusid kõik kooris. Konn kaunistati kuldmedaliga. Kui kena konkurs!

KÄRT SÕBER

5.T

Vana maja saladus

(katkend jutustusest)

Algul oli ta kartnud tervet vana maja - tema seinapragusid, tema katkiseid aknaruute, tema ämblikuvõrke. Kuid nüüd ei kartnud ta midagi, kuigi mõistis, et vanal majal lasub mingisugune saladus. See tekitas temas ärevust ja pani südame kripeldama.

Punased Draakonid jooksid minema, kuid Triinut sundis edasi liikuma salapärane jõud. See jõud juhtis ta mädanenud trepist üles, ukse ette, millest paistis valgus. Ta avas ukse ja astus sisse. Toas oli üksainus laud, üksainus tool, kus istus vana naine, riietatud üleni musta.

Ida Marta Metsise joonistus

“Kes te olete?” küsis Triinu.

“Mina? Mina olen see, kes ma parasjagu olen. Ütle mulle oma südamesoov ja see saab tõeks,” ütles naine.

Triinu mõtles hetke ja ütles: “Tahaksin, et mina, vanaema ja vennad oleksime jälle õnnelik pere. Pärast ema surma ei ole keegi meist rõõmus olnud.”

“Olgu nii,” vastas naine.

Järgmisel hetkel leidis Triinu end oma voodist. Vanaema tuli tema juurde ja ütles: “Sa magasid kaua, aga eks uni saabki haigusest võitu”.

Triinu tõusis ja kallistas vanaema. Sel samal õhtul hakkas Triinu paranema ning nad mängisid koos doominod.

Vana maja lammutati, asemele ehitati uus ning Triinu ja tema pere kolisid sinna elama. Triinu ei rääkinud kunagi kellelegi vanast naisest, kuid mälestus püsis tema südames ning aitas nii mõnigi kord rasketel hetkedel.

Looduselamus Austria mägedes

Hommik. Päike polnud veel tõusnud ja tihe udu lasus üle mäestiku. Ronisin aina kõrgemale ja kõrgemale, varajane kaste jalgu paitamas. Jõudsingi tippu. Ma ei märganud midagi erilist, tundsin ainult, kuidas karge mäestikuõhk kopsudesse tungis ja viimasegi uneraasu minema pühkis. Kaugemal paistsid paksus udus teiste mägede ähmased varjud.

Pöörasin neile pettunult selja ja asutasin end tagasi minema, kui äkki ere valgus mind pimestas. Päike oli tõusnud ja jagas nüüd heldelt oa säravaid kiiri. Mäed, mis enne ainult varjudena näisid, kiiskasid eredas valguses ning rohus helkisid kastepiisad. Karikakrad avasid oma kaunid õiekroonid ja rõõmustasid päikese üle. Istusin lillede keskele...

*II preemia huvikeskus KULLO korraldatud kirjandusvõistlusel
Imeline loodushetk*

ANN MIRJAM VAIKLA

5. T

Kummaline täiskuu ja saladuslik raamat

Ühel täiesti tavalisel neljapäevaõhtul läksin koeraga jalutama. Mõtlesin, et käin kiiresti ära, sest väljas oli külm – novembri keskpaik. Koer ei pannud aga üldse külma ilma tähele, vaid jooksis ja mängis rõõmsalt härmatisega kaetud maapinnal. Jalutasin koeraga Piritajõe ääres, paremale jäi Botaanikaaed. Mõtlesin, et minu elus võiks juhtuda midagi müstilist ja põnevat. Vaatasin kella – kell oli pool üksteist. Läksime mäest üles kodu poole, taevas paistis täiskuu – ma vihkan kuud, ka mu ema ei salli seda, kuid täna oli täiskuu veelgi jälustusväärsem kui tavaliselt, erinevus tavalisest täiskuust oli silmaga märgatav. Täna sihtis kuuvalgus vaid ühte kohta otsekui laser. Peatusin ja vaatasin mäest alla legendikule, kuhu kuu viirg oli otsekui naelutatud. Pähe tekkisid jaburad mõtted, et äkki annab kummaline täiskuu märku, et tuleks kaevata selle valguslaigu kohalt, olin täiesti kindel, et seda ma nüüd küll tegema ei hakka. Läksin tuppa, võtsin koeralt rihma kaelast, vahetasin riided ööriiete vastu, käisin vannitoas ja läksin voodisse. Kuulsin, kuidas ka teised magama läksid . . . Und ei tulnud, panin tule põlema, võtsin raamatu ja hakkasin lugema. Raamat tundus igav, vaatasin laua peal olevat helendavat äratuskella – nüüd oli kell veerand üks, kuid und ei tulnud ikka veel. Proovisin uuesti magama jääda, vaatasin aknast välja, paistis täiskuu, siis tuli mulle meelde jälle see totakas kuuviirg, püüdsin seda unustada, kuid see näis võimatuna. Pähe tulid mõtted, et ma panen riidesse, võtan kuurist labida ning hakkan kaevama. Lõpuks ei suutnud ma enam seal voodis olla, tõusin hiirvaikselt üles, panin riided selga ja võtsin võtmed. Läksin alla korrusele, ise palvetades, et koer haukuma ei hakkaks, minu õnneks jäi koer rahulikuks ja hakkas mind lakkuma.

Kobasin koera rihma ja panin selle talle kaela, pimesi panin jalga saapad ja selga välisriided. Seisin külmas novembriöös, labidas käes ja koer kõrval. Sammusin lagendiku poole, mäe jalamil kukkusin raske labidaga. Lõpuks nägin lagendikku. Kuu viirg oli ikka samas kohas kus ennegi. Hakkasin kaevama, arvasin, et olen hull – mõtle, kui keegi praegu tuleks, see inimene näeks pärast seda vaatepilti küll õudusunenägusid – tüdruk kaevab keset ööd labidaga maad. Maapind oli külmast kõva, järsku nägin mulla sees mingit helendavat asja. Tuli välja, et see asi oli raamat. Võtsin kartlikult raamatu august välja ja panin mantli taskusse. Jooksin kodu poole, koer järel. Pugesin koos riietega voodisse. Alles nüüd tuli mulle meelde, et olin labida suure kiiruga lagendikule unustanud. Võtsin raamatu välja ja proovisin seda lugeda, kuid tekst oli kirjutatud mingis kummalises kirjas. Nüüd, kaks aastat hiljem, vaatan tihti raamatut, kuid kiri jääb ikka tundmatuks. Ainuke asi, mida olen märganud, on see, et iga kord kui täiskuu paistab, hakkab raamat helendama.

Johanna Maria Juhandi joonistus

MIRJAM PARVE

5. T

Katkend raamatust **Hobuse unenägu ehk Helesinine unistus**

Ühel ööl ärkas hobune näljatundega. Ta tõusis üles ja ruttas külmkapi juurde. Aga külmkapis oli ainult juustu. Hobune pistis juustu pintslisse ja heitis magama.

Hommikul, kui Hobune ärkas, korises ta kõht hullemini kui kunagi varem.

Leidmata külmkapist juustugi, taipas ta, et tuleb minna poodi. Kuid Hobune ei leidnud, raputas ta oma taskuid ja hoiukarpe mis raputas, mitte punast krossigi.

Siis mõistis Hobune, et ta peab koostama tegevuskava. Kui ta peale pikka pusimist ja ähkimist lõpuks laua äärest tõusis, lebas laual selline päevaplaan:

Pesen hambaid.

Harjan lakka ja saba.

Teen voodi üles.

??

Mõtisklen, mida teha.

Magdaleena Maasiku joonistus

Siis hakkas hobune päevaplaani täitma. Ta jäi küll hetkeks küsimärkide rea juures toppama, aga otsustas peale lühiajalist peamurdmist, et ta võib selle üle ka hiljem mõelda. Olles plaani täitnud peaaegu sajaprotsendiliselt, otsustas Hobune lubada endale veidi aega küsimärkide üle mõtlemiseks. Ta jõudis järeldusele, et need ei või tähendada muud kui küsimust. Hobune teadis, et alati on targem selliseid küsimusi nagu “????????? ??????????????” küsida vanematelt inimestelt.

Ta leidis, et kõige lihtsam oleks helistada oma vanaemale. Hobune valis numbri ja ootas. Õige pea hakkas torust kostma vanainimese hääl.

“Hallo! Hallo, kes seal on?” Hobune vastas: “Kallis vanaema, see on sinu lapselaps, Hobune-Mats!”

“Ei mina sihukest lapsekest küll mäleta, meie suguvõsas on niikaua kui mina mäletan, ainult Nellid ja Mustikud, alles viimasel ajal on mõned I- Punkt- P- d nende vahele sigenenud...”

“Aga vanaema, mulle panid ju sina nime!”

Toru teises otsas oli tükk aega vaikus, ilmselt hakkas kehva mäluga vanainimesele lõpuks midagi meenuma. Mõne aja pärast kostis ohe ja suurest äratundmisrõõmust kukkus hobusevanaema lausa kõkutama. See polnud aga Hobuse kõrvadele just muusika, sest vanaema hirnus sõna otseses mõttes nagu hobune. Kui vanaema oli hirmsast naeruhooost viimaks ometi üle saanud, kurtis hobune talle oma muret. Teada saanud, et tema armastatud lapselapsel pole külmkapis isegi pisikest pekitükikest, soovitas vanaema Hobusel ennast kuskile tööle pakkuda. Olles üksteisega jumalaga jätnud, asusid mõlemad oma toimetuste kallale.

Hobune läheb tööle

Hobune pakkis kohvrit. Seekord ei olnud tal mingit muret saiakeste või kaerahelbepakkide kohvrissi mahutamisega, küll aga tekkis tal raskusi oma lemmiksukkpükste kotti toppimisel.

Et need kotti panna, oleks ta pidanud sealt välja viskama 13 saba- ja

lakakummi, 2 universaalpesuvahendit ja tosina oma sugulaste pilte. Niisiis viskas ta sukkpüksid hooletult üle õla, lukustas majakese ukse ja asus teele.

Ta ei jõudnud kaua käia, kui juba märkaski esimest vastutulijat, kes nägi välja, nagu oleks tal tööd pakkuda. Hobune astus ligi ja küsis areldi: "Vabandust... ma tahtsin ainult...küside!"

"Tööpakkuja" katkestas teda kannatamatult: "Mul ei ole aega niisama lobajuttu ajada. Ma olen tõine, väga tõine mees ja üldsegi, mis kloun te olete, et tänava peal mingi hobusenahaga ringi lippate ja ausaid- ja väga, väga tõiseid inimesi niimoodi narrite! Minu vana isa oli väga auväärt mees, maamees, tema ütles alati, et töö teeb inimese targaks ja- ja tugevaks ja... Aga tema sai südameataki, kui talle metsa vahel üks teiesugune vastu komberdas. Sellest ajast peale on mul vat siuke arvamus, et igasugu teiesugused tuleks üldse maamunalt pühkida ja... Väga tõine mees aina pajatas ja pajatas... Märkamatagi, et "hobusenahas kloun" juba kaugel oli.

Lapsed võtavad hobuse kaasa

Hobune lonkis edasi, kuni jõudis metsa. Ta astus edasi, kuni silmad hakkasid väsimusest kipitama.

Hobune tõmbas öösärgi selga ja leidis pärast pikka tuustimist kohvrisk tekki. Ta pesi ka hambad ära nagu korralik hobune kunagi ning heitis puu alla pikali.

Hommikul, kui Hobune silmad avas, hüppas ta püsti ja hirnatas heatujuliselt. Kuid ta oli maganud kuuse all ja hüpates jäi ta öösärgi ühe kõrge oksa külge kinni. Nii ta seal siis rippus, kuni mööda teed läks üks lastega perekond. Lapsed jooksid metsa vahel ringija hullasid, vanemad aga jalutasid mööda teed ja ajasid "suurte inimeste juttu". Järsku tormasid lapsed põõsaste vahelt suure kisaga välja. Vanemad ei saanud alguses kuidagi aru, mis juhtus, sest lapsed ajasid igaüks oma joru. Kui nad maha rahunesid, lasksid ema ja isa neil ükshaaval rääkida. Lapsed röökisid õudusega, et metsas puu otsas ripub hobuse vaim. Asi ei olnud siiski nii hull. Vanemad päästsid

Hobuse puu otsast lahti, aga lapsed ei rahunenud enne, kui ema ja isa olid mõlemad Hobust paitanud. Siis leidsid nad kergendusega, et Hobune pole ikkagi nii ohtlik, kui nad arvasid. Perekont viis Hobuse koju. Nende maja kohal rippus silt:

VANA MAJA

Laste ema ja isa panid kuulutustetulbale kuulutuse:

KUULUTUS

Leitud helehall hobune, kannab öösärki ja villaseid sokke. Omanikul helistada numbril 6777304 või kohale tulla Metsavahele.

Phähh, arvas hobune ja mõtles mõnuga, et tema on iseenda peremees.

Hobune põgeneb

Juba õige mitu päeva oli Hobune nautinud külluslikku elu ja tegevusetult lamamist. Lastele meeldis ta väga ja nad külvavad teda maiustustega üle ning põimisid ta laka sisse linte ja pärlikesid. Ühel päeval sai tal aga sellest kõigest villand ja olles põhjalikult järele mõelnud, laskis ta lihtsalt jalga. Kuigi kõik pereliikmed olid ta vastu lahked ja head olnud, igatses Hobune vaba elu järele. Ja milleks ta olekski luba küsima pidanud, kui ta oli täiesti iseenda oma. Pealegi teadis Hobune väga hästi, et temasugust hobust ei laseks keegi niisama lihtsalt minema. Nende väidetega oma südametunnistust lohutades vaatas ta viimast korda maja poole, mis oli talle pikka aega ulualuseks olnud ja seadis sammud maantee poole.

Millegipärast ei jõudnud Hobune aga välja mitte maanteele, vaid mida kaugemale ta läks, seda enam näisid tee ja üksikud hooned vorstidest tehtud olevat. Hobune keeras uudishimust teelt kõrvale... ja jõudis vorstiviiludega sillutatud linnaväljakule. Väljaku ääres kõrgusid alles hoolikamal vaatlemisel majadeks osutuvad vorsti- ja pekitükimäed. Üldse paistis, et selles linnas muud ehitusmaterjali peale vorsti ei tunta. Ja mis seal salata, ka mööduvad linnaelanikud sarnanesid

aastatepikkuse vorstisöömise tagajärjel kõige rohkem vorstile. Hobune võttis julguse kokku ja koputas ühe mööduja õlale. See vorstlane ei paistnud temast rohkem välja tegevast kui rotivolaskitest tänavanurgal. Hobune oli juba koputanud kümne mööduja õlale ja hakkas tasapisi lootust kaotama kui äkki märkas vorstlastesummas vorstilinna elanike kõrval hämmastavalt kõhna koera. Anudes, et too teda ometi kuulda võtaks, hakkas Hobune läbi tohutuks kasvanud vorstlaste kuhja teed rajama. Hobune kukkus röömust kepsutama, kui koer oma pea tema poole pööras.

Ta laskus põlvili ja sosistas koerale: "Kes need on ja miks nad minust välja ei tee?" Ta sai targemaks selle võrra, et see ongi hobuste muinasjuttudes nii tihti esinev salapärase vorstikuburahvas ja et ükski vorstikubu ei tee välja mõnest endast kõhnemast olevusest. Hobune otsustas järgi proovida. Et ta oli juba aru saanud, et tema hammas tänaval käijate peale ei hakka, proovis ta majades õnne. Ta valis kõige naljakama maja, ajas kõhu punni ja koputas. Hetk hiljem tänas ta õnne, et keegi teda tähele ei pane, sest ta polnud märganud, et üks on süldist ja ta ehmatas nii, et röögatas. Järgmise ukse juures oli rohkem õnne. Hobune leidis sealt uksekella. Ta nägi ukse kohal mitmesuguseid kaunistusi. Ilmselt oli vorstikubuperekond kõik oma autasud ukse kohale imetlemiseks riputanud.

Uksekella peale avas perenaine ukse. Seal aga varjugi märkamata sulges ta selle porisedes. Hobune aga pühkis selle maa imeliku tolmu nii kiiresti jalgadelt kui suutis.

Hobune on näljane

Hobune läks muudkui edasi ja edasi. Järsku leidis ta, et vorstimaalt põgenemine oli ta õige näljaseks teinud. Samuti oli talle tee peal uni silma tikkuma hakanud. Hobune avas kohvri ja leidis sealt oma imestuseks mitme päeva toiduvaru. Ilmselt olid perenaine ja peremees Vanas majas olnud nii lahked ja mõistlikud, et taipasid hobuse vajadust vabaduse järele ja panid talle leivakoti kaasa.

Hobune leidis, et sellist tähelepanelikkust kohtab harva. Siis neelas ta ruttu kaks kurgivõileiba (röömustades, et kotis pole ühtegi

vorsti, vaevalt ta neid süüa oleks suutnud) ja pesi hambaid, tõmbas öösärgi üle pea ja puges kuuse alla teki sisse kerra.

Möödus mitu päeva ja leivakott muutus varsti nii kõhnaks, et isegi kui Hobune oma pika-pika keele välja ajas (kui ta väike oli, kadestasid teda kogu hoovi lapsed, ainult mitte Hobuse naaber, kameeleon Kadri), ei suutnud ta sealt terakestki välja pigistada.

Pika otsimise peale leidis ta kohvrast ainult ühe asja.

See oli perekonnapiilt. Selle peal oli Hobune oma emaga. Järsku haaras hobust kohutav koduigatsus. Ta mõtles, kui tore oleks praegu vanaema diivani peal teed juua. Hobune poetas mõne pisara. Talle tuli meelde, kuidas ta oli väiksena vanaisa ja vanaemaga piknikul käinud.

Varsti küpses Hobuse peas otsus. Ta leidis, et võiks minna vanaemale ja vanaisale külla. Sealt leiaks ta kindlasti ka toidupoolist ja vanavanematel oleks temaga kohtuda kindlasti suur rõõm. Hobune asus teele.

Hobune vanavanemate juures

Hobuse vanavanemad elasid kaugel igasugu muudest asulatest, Mälestustemetsas, mis on väga sobiv nimi sellisele kohale, mis on 555 aastat vana ja kus elavad maailma vanimad hobused- Vanaema (87) ja Vanaisa (78).

Kui Hobune pärale jõudis, oli ta küll väga väsinud, aga kui ta oma vanaema ja -isa murul istumas nägi, kadus väsimus nagu vits vette. Ta sööstis nende poole ja paiskas nad metsiku kallistusega pikali. Ta võis seda teha, sest tema vanavanemad ei vananenud päevavõrdki pärast vanaemaks ja -isaks saamist. Siis jäi Mälestustemetsas aeg seisma. Ja seisab tänapäevani. Seal mängis Hobune vanaemaga peitust ja vanaisaga palli. Koos mängisid nad kulli ja jänest (see on umbes sama mis koer, aga seda mängivad hobused) ja käisid piknikul. Kui Hobune pidi lahkuma, korraldasid nad lahkumiskarnevali. Siis aga tuli välja, et nad kõik olid valinud ühe ja sama kostüümi. Nüüd oli siis karnevalil kolm eeslit.

MATTIAS GUSTAV LAGERSPETZ

5. P

katkendeid raamatust **Vennad, keda kaitses ingel**

6. peatükk. Sõber

Piirist õnnelikult üle saanud, olime väga väsinud ja otsustasime puhata.

Varsti hakkas Indrek rääkima, et ta on nii väsinud, et võiksime täna mitte enam edasi minna. Kõigile meeldis see mõte, ka minule, tegelikult olin juba enne täpselt sedasama mõelnud, aga polnud julgenud öelda.

Siis sõnas aga Markus: "Siia me küll ööseks ei või jääda, sest ega te igaveseks võluriteks ei jää. Mu loits toimib vaid ühe päeva!"

"Sul on õigus!" vastas Martin.

Me kõndisime edasi. Veidi aja pärast ütles Markus:

"Nüüd aitab!"

Kõik jäid silmapilk seisma ja viskasid asjad maha, sest valitses lausa põrgukuumus. Markus oli valinud meie laagriks kena koha, kus kasvasid ka puud, mille varjus võis mõnusalt olla. Ma määrasin päikese järgi ära, et kell on umbes kolm ja otsustasin minna koos Silveriga ümbrusega tutvuma. Ta oli rõõmuga nõus. Võtsime kaasa vaid vibu, neli noolt ja väikse noa. Isegi nende tassimisest hakkas palav.

Me suutsime selles kuumuses kõndida vaid tunni, kui pidime juba tagasi pöörduma. Tagasiteel kuulsime õhust vihast haukumist! Suunasin oma katse üles Silveriga ühel ajal.

Seal me nägime hiigelkotkast, kes kandis oma küünte vahel koera. Silver ütles: "Vaene koer!" ja sammus ükskõikseltsi edasi.

Minul aga hakkas koerast tõeliselt kahju. Ma võtsin oma vibu ja lasin. Tabasin kotkast jalga. Oli kuulda valukarjatust ja kotkas laskis koera lahti, kes kukkus mulle sülle. See koer oli pruunikashall, julma väljanägemisega, väga räpane ja pulstunud karvaga, aga ta meeldis mulle ja paistis, et ka mina meeldin talle. Kuid mulle ei jäänud kaua aega koera imetleda, sest lind tegi vägeva sööstu minu poole. Ta lükkas mind hooga pikali ja ise kargas minu peale. See aga koerale ei meeldinud ja ta tormas linnule kallale. Sama tegi ka Silver enda väikse noaga. Lõpuks ajasid nad koos kotka ära.

“Miks sa seda lindu lasid?” küsis Silver.

“Sest mul hakkas koerast kahju!” vastasin mina.

“No hea küll, lähme nüüd edasi,” ütles Silver.

Olin koera juba peaaegu unustanud, kui teised laagris küsisid: “Mis koer see sul kaasas on?”

“Mis koer? Aa, tema. Mina päästsin tema, ja tema ning Silver päästsid minu. Ma ei teadnudki, et ta kaasa tuli!” ütlesin mina

“Rääkige nüüd, mis juhtus!”

Kui ma olin kõik rääkinud, ütles Joosep: “Paistab, et oled saanud uue sõbra!” Seejärel kaldus jutt muudele teemadele.

Õhtul puu all asemel lamades märkasin, et koer tuli minu juurde. Nüüd ma mõtlesin Joosepi sõnade peale.

Paistab, et olin tõesti endale sõbra saanud!

7. peatükk. Uus varustus, uus nimi

Järgmisel hommikul tuli äratus vara, päikese järgi otsustades umbes pool kuus.

“Miks me peame nii vara tõusma?” nurises Jüri.

“Meil oli eile isegi puhkepäev! Kes käskis sul üldse kaasa tulla!” vastas Martin halvast tujus. Paistis, et ka Martinil polnud varase ärkamise üle hea meel. Siis aga kutsus Markus Martini enda juurde ja nad sosistasid omavahel midagi. Varsti kutsusid nad ka Joosepi enda juurde ning pidasid nõu.

“Otsustasime täna teekonda mitte jätkata, sest Joosep teeb kõigile,

kellel pole väga hea varustus, parema. See aga ei tähenda, et teistel oleks puhkepäev, kõik peavad Joosepit abistama. Näiteks piisavalt kuuma tule tegemisel, et rauda sulatada ja raua kaevandamisel,” rääkis Martin.

Meie pidime Silveri, Jaanuse ja Kaspariga minema tule jaoks puid langetama.

“Mulle, Jaanusele, Martinile ja Indrekule arvatavasti uut varustust ei tehta, nii et küllap saab Joosep kõik täna valmis, kui me ruttu puid langetame ja vägeva lõkke teeme ning teised kiiresti kaevandavad,” arutles Kaspar.

Olin jälle oma sõbra, koera unustanud. Kui Jaanus nägi koera, ütles ta: “Mattias! Miks sa oma koerale nime pole pannud?”

“Paneme talle koos nime!” ütles Kaspar parajasti puule esimest hoopki kirvega andes.

“Hea mõte!” nõustusid kõik.

“Mõelge nime peale samal ajal, kui te puid raiute!” käskisin mina, kui

parajat puud valisin. Lõpuks ma leidsingi niisuguse ning andsin sellele kohe tugeva hoobi. Samal ajal kukkus ümber Kaspari puu ning hetke pärast ka Jaanuse oma.

Esimene nime ettepanek tuli umbes poole tunni ja seitsme puu pärast. See oli Silveri ettepanek: “Kotkas.”

Ma vastasin Silverile: “See on väga hea nimi, sest me ju päästisime ta kotka käest Ristime ta õhtul laagris!”

Varsti olimegi laagris tagasi. Koos viieteistkümne pika puuga. Säärase puu hulga transportimisega saime hakkama tänu Kotkale, kes on väga tugev. Sidusime talle puud taha ja tema tõmbas. Ausalt öeldes pidime küll kolm korda käima. Jäi veel üle puudest halud teha ja tuli süüdata ja meie osa oligi läbi, kuigi oli alles lõunaaeg. Paistis, et sellest päevast kujuneb meile siiski puhkepäev.

Kui tuli oli juba väga hele, jõudsid tagasi teised rauamaagiga. Kell oli nüüd neli.

Rauamaagist ei tule arvatavasti puudust ja kindlasti ka mitte puudest.

14. peatükk. Kohtumõistmine

Varsti kõndisimegi suure saali poole. Seal nägime troonil istumas meest, kellel oli must kapuuts silmile tõmmatud, nii et ta nägu polnud näha. Tema oligi siis must isand! Must isand hakkas rääkima:

“Mis ma siis teiega teen? Minu ustavad linnud teatasid juba mulle, et te tulete külavanemat päästma.” Need linnud, kellest ta rääkis, olid samad, kes Indreku hukkamise järel üles lendasid, kui olid kuulnud Martinit rääkimas reisi eesmärgist. Must isand aga jätkas:

“Nüüd minu motiiv. Sina, Mattias, ja sina, Silver, te olete vennad, keda kaitsevad inglid, ma ei tea küll miks, aga nii see on.”

Sel hetkel vaatasime me Silveriga teineteisele otsa ja mäletasime kohe, et kui me üle esimese piiri tulime, oli ingel piirivalvurid ära tapnud, minema ajanud ja Silveri surmasuust päästnud, mind aga päästis ingel, kui zombi mind ründas. Silver sosistas mulle:

“Zombi, piir!”

Nii et Silver oli inglit näinud, kui zombi mind ründas! Siis aga jätkas must isand:

“Ma lasin külavanema röövida teie pärast, sest olin kindel, et kui röövin tema, tuleksite teie teda päästma, siis saaksin teid kinni võtta, tappa ja seejärel rünnata teie küla, sest ilma teieta oleks teie küla

võimetu minu vastu. Aga teie võite kahekesi tänu inglite abile mitu armeed korruga tappa, kuid kui teie oleksite surnud, hävitaksin ma teie küla.”

“Aga praegu tuleb ka ju siis ingel appi!” hüüdsin ma pärast seda, kui olin sellest suurest üllatusest toibunud.

“Ei siia ta julge tulla!” hüüdis pimeduse isand. Kui ta oli natuke rahunud, jätkas ta:

“Ega ma nii loll ka ei ole! Muidu oleks ma sama hästi võinud teid inglite ees kähkida! Nüüd aga saan mõnuga vaadata, kuidas te piinlete! Kuid enne vajan natuke eelsoojendust. Näed, sina seal, tule ja ma piinan sind enne neid soojenduseks!” ütles ta, osutades näpuga Kaspari poole. Kaspar tiritigi ette ja seoti kinni.

“Kui ma nagunii surema pean, piina siis mind!” hüüdsin ma samaaegselt Silveriga.

“Ei, ma vajan soojendust!” Ja ta hakkas rihmaga Kaspari selga piitsutama. Järgmiseks sidus ta Kaspari käte ja jalgade külge nõõrid ja lasi meestel, kes meenutasid koletisi, kõiki neid eri suundades sikutada. Ma panin silmad kinni, kui Kaspari kisa kuulsin.

Must isand aga naeris õelalt ja ütles: “Seda oli soojenduseks enam kui küllalt! Nüüd on teie kord, Mattias ja Silver!”

Me astusime ette ja must isand ütles teistele: “Teie võite nüüd minna.” Martin tahtiski kohe ära joosta, kuid teised hoidsid teda tagasi. Alles nüüd märkasin, kui palju koletise moodi mehi siin oli, kes kõik hüüdsid: “Piinata, piinata!” Sel hetkel olin ma nii vihane, et mulle tundus tõesti, et suudaksin terve armee selliseid mehi tappa. Siis kui meid Silveriga kokku oli köidetud, ütles Silver mulle:

“Aitäh kõige eest, vennas, meie lõpp on vist käes.”

Alustati piitsahoopidega. Küll olid need valusad, kuid siis Kotkale aitas ja ta tormas pimeduse isandale kallale. Silmapilk olid koletise moodi mehed platsis, kes hakkasid Kotkast peksma. Siis tõusin ma piinapingilt ja üritasin käed seljataha seotult Kotkast päästa. Järsku tabas mind kõva löök ja ma langesin maha, mind löödi mõõgaga sel hetkel, kui ma maas olin...

15. peatükk. Kodus tagasi

...ma ärkasin, olin hirmus väsinud ja mõtlesin, miks ma surnud pole. Avasin silmad ja nägin, et lamasin oma voodis! Mulle meenus kogu seiklus alates ühest hommikusest teadaandest kuni "surmani". Mõtlesin, et olin seda kõike unes näinud. Kui nägin tänavale vaadates autosid, olin selles päris kindel. Järsku kuulsin haukumist! Imestasin, mis see siis on, mul pole ju koera. Kui haukumine ka viie minuti pärast ei lakanud, tõusin üles ja läksin vaatama, milles asi.

Nii uskumatu, kui see ka ei tundu, oli see Kotkas,
kes uksest sisse jooksis ja minu voodisse
hüppas. Kehitasin õlgu ja pugedin
tema kõrvale, sest oli ju
pühapäev ning imede
aeg polnud
möödas.

Elen Kalda joonistus

TERESA VOUGLAID

7.T

Helbed

On kuulda nende kilkeid
kaugelt, lähedalt.
Need kilked ainult hinges
kajavad
Ja kuigi mattuvad kõik
mustad mõtted,
on uued järel kerged
tulema
Neid pehmelt lendleb, kergelt
langeb,
tõuseb ülesse,
kuid mõtted kaugest kevadest
meid hellalt petavad.

Lotte Jürjendali joonistus

Õieke

Hallipäine vanaproua
õie pani pähe.
vaikne muie kuivand suule,
tuli, tõi ta uue tuule.
tuli, kuulis lapse nuttu,
vanast enam pole juttu.
Nüüd on laps,
kes kaua oodand.
silmanurgast
kaua vaadand,
krobelisi vanakesi,
pisarsilmseid eidekesi.
Nüüd on õied lapse peas,
nüüd on sile,
nüüd on värske,
nüüd on kaunis kevade.

Hommik

Katte all mu pimedusse
tungib valguskiir.
Halli mõte ajusopist
röövib tuuleil.
Paljajalu kasterohus
külm on kõndida.
Linnulahul laske rahus
südant sojenda.
Kohinalt on kaunid sõnad
kauge kajaga,
Suvehommik sülle võtab
raske rahuga.

Sada aastat üksindust

Sada aastat üksindust ja nukrust
justkui tuleks kätte kuu ehk kahe, -päevaga.

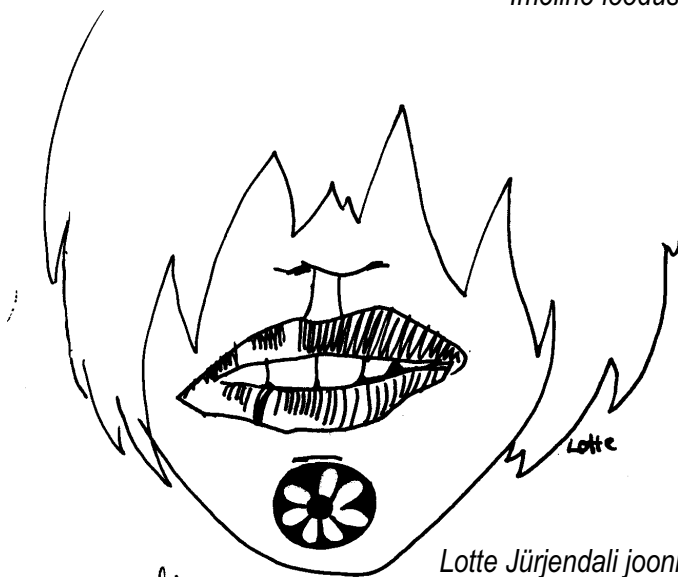
Almust annab antud päev
ja palub ühte veel, et endast valada,
ainult ühte päeva veel, et endast
elurõõmu musse kallata ja valmistada ette
pikaks, külmaks talveks,
härdalt valgeks, ajatuks.

Tilgub lehist pisaraid ja nõrgub tühjaks piimast,
elu piimast, mis toidab ja hoiab elus.

Langeb maha, kõduneb ja huumuseks
kõik kaunis ere muutub.

Sügisõhtu mõtisklused
kurvalt õrnaks võrguks kootud.

*II preemia huvikeskus KULLO korraldatud kirjandusvõistlusel
Imeline loodushetk*

Lotte Jürjendali joonistus

AVE HABAKUK

7. T

Vihmapiisk päikesekiire käevangus

Esimene kevadine vihmapiisk
Käsikäes päikesekiirega
Langeb taevaavarustest talvest metsistunud tänavale

***

Igal kevadel ootan ma neid hetki: esimene kevadine vihmapiisk ja esimene päikesekiir. Siis hakkab uus aasta. Kevad! Vallatud vihmapiisad ja päikesekillud innustavad ja annavad jõudu pidada vastu see aeg, mis jääb suvevaheajani. Kui esimene päikesekiir end läbi pilvede pressib ja vihmapiisk tänavale langeb, tuleb tahtmine laulda. Laulan ka! See sündmus juhtub vaid kord aastas!

Unustamatu loodushetk

“Nagu kuidagi lai linnutee laoks,” sõnan Juulile ja hiilin vaikselt edasi. Kõige ohtlikum koht - valgustatud majaesine. Hiilime vaikselt edasi. Siis hüüab Katrin meid maja ette. Sinna on juba veetud matte ja tekke. Ma ei saa millestki aru. Seletatakse siis, et vaadaku ma üles. Jään lummatult sügistaevast vahtima. Viskan selili ja jälgin värvide mängu. Üle taevakaare on laotunud värvi ja kuju muutev virmaliste kuppel. Vaevu eristatavad värvimuutused punasest siniseks, sinisest rohelisteks, rohelisest lillaks, roosaks. Vahepeal on isegi triibuline. TERVE TAEVAS ON IMET TÄIS.

RAINAR AASRAND

9. P

su normid

kas kannatama pean
su rangeid elu norme
kas ylikond on hea
kas tean sinu vorme
miks mõistmatuks jääb
su raske tume piir
kaks inimest on jääv
ehk loobud sellest siin

Kristjan Voitka

estonian driim

mis on me kauni kodukandi driim
miks taunitud on unistada
me vajame paremat sellest
kõletust koletust tavast
kes teostaks me kauni driimi
miks nauding on raske toimuma
vajame vaid pilvitut taevast
ja määratletud vaevast meil vaba hing

unenägu

unenäo mul kinkisid
suudluse mult vehkisid
kallistused linkusid
sokid mul vist lehkisid
mõte sul peas: ma armastan sind
armastust ma vajasin
vajadust sa eirasid
mis sest et teed rajasin
sõnad su huulilt: kyllalt sust
kas teed siin lõppevad
armastus pole lõputu
kiirelt nyyd tõttad sa
ehk suud sa loputad
mõte sul peaaS: miks kyll nii
lõpuks sa taipasid
kui kord mind paitasid
ei tagunud ma aus laipasid
nyyd sõnad sa: ma armastan sind

tänapäevane armastuse reetmine

mis? miks? millal?
kes? kust? kuidas?
kas? kuhu? kellega?
kus? mida? milleks?
miks!? miks!? miks!?

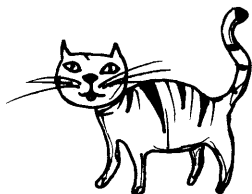

neli krooni taskus

taas kõnnin
neli krooni taskus
samm lodev
neli krooni taskus
sind silman
neli krooni taskus
silm pilkus
neli krooni taskus
kass lähenes
kui ikka neli krooni taskus

Sa teed vähendad
kroone 4 pillad
su nägu punane
nyyd kaheksa on taskus

Põhikooli luuleauhind

Annaliine Kitse joonistus

KRISTJAN ÜKSKÜLA

9. P

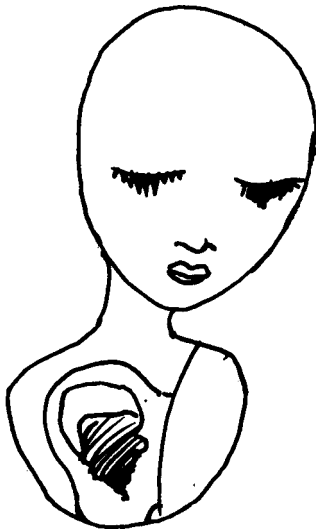
Sild

võttes lubaduselt mõtte
aru said - kuid vaikisid
armastus taas eksis sõtta
sõnadeta kadus sild

sajab lund ja süda ihkab
mõeldes sulle hakkab külm
süda ihkab, mõistus vihkab
teid, mis kandsid oli kolm

Lotte Jürjendali joonistus

tuuled mis puhuvad
tagasi ei too
inimesed kes lähevad
uut elu ei loo
aastate lennul
kaob eilne päev
kauget ja hägusat
homset näed

väike tüdruk
kes kunagi naeris
raskelt elult
ta rohkem väaris
veelkord vaatab ta
kella seinal
kes teab kas kunagi
lõpp on ta leinal

Hetk

tavaline elu mis proovile paneb
julgusest tulvil sa edasi lähed
ära uhtus su lootusevihm
udu on kõikjal ja sul puudub siht

kuidas võib see nii olla
et reaalsus kadus unelmasse
nii kui saatusele ette tulla
jätab hetk sind unarusse

Lotte Jürjendali joonistus

KADRI KASTERPALU

9. T

Kass nimega "Ahastus" ehk viimane kiri mu kõige kallimale...

Könnin mööda öist tänavat. On külm. Varbad suviste kingade sees on justkui jääst. Varbad, mis kunagi kuulusid Sulle. Meigi on vihm ja tuul juba ammu maha pesnud. Juba tunde olen sihitult ringi hulkunud. Heites pilgu kellale, märkan, et see seisab...ta on peatuma jäänud kella poole kahe juures. Ajal, mil Sa mulle esimest korda ütlesid, et mind armastad...

Õo pole kunagi olnud pilkasem ja pimedam. Taeva laotus on tähed endasse neelanud. Tähed on nagu minu unistused. Õo saabudes peidan need endasse, varjan teiste uurivate pilkude eest, kuid nad jäävad. Nad ei kao tegelikult kusagile. Ja helgematel öödel võtan oma unistused välja ja jagan neid kellegagi, keda armastan...

Õhk on niiske ja röske. Justkui oleks kogu sügisene nukrus ja närvilisus sinna sisse kogunenud. Ja mina tean, miks õhk selline on. Suvi on seljataga... Suvi - armumiste ja armumise, aga ka valu ja lahkumise aeg. Mõned meist leidsid endale kuumal ja kirglikul suvel uue, keda hoida ja kallistada. Mõned meist jäid ilma kallistajata... Ja väsinud ning vana mereäärne linnake ei suuda seda enam peidus hoida. Nutt ja naer, äsja avastatud kirk ja rutiin, vihkamine ja armastus, lootus ja lootusetus sumbub kulunud puumajade pragudest õue. Tungib välja ja täidab õhu selle arusaamatu kooslusega, täidab sellega tänavad. Ja mõne üksildase jalutajagi. Mõne, kes on nii lahti kistud ja rebitud, et võtab vastu kõik, mis temani ja temasse tuleb. Suutmata seda taksitada. Jõuetu. Üksi.

Vaatan sisse ühe eriti kulunud ja räämas majakese aknast. Kunagi oli ka see ilus ja täis puhast ja tingimusteta armastust. Nüüd näen rābaldunud kardinaid... Lapsed, kes nutavad... Ka ema nutab, tundes

isa sõnu kraapimas hinge, rebimas tal südame seest. "Kuhu jäi see mees, kes mind kätel kandis ja mind elu lõpuni hoida lubas?" Ma näen vihkamist ja valu. Aga tean, et armastus pole sellest majast veel lahkunud...mitte veel!

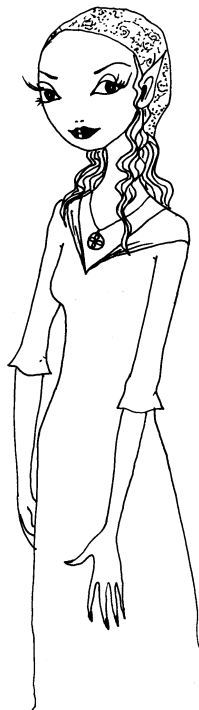
See on peidetud pisikese poisi mudelautosse, mille isa jõuludeks viimase raha eest tõi. Ja ema vanadesse armastuskirjadesse. Ja sellesse vanasse diivanisse. Ja laudlinasse. Armastus on pika meelega ja tundeline, kuid alkohol tuleb ja hävitab tükk tüki haaval ka selle.

Tahaksin minna ja pesta ning kraapida maha kogu selle tolmu, mis katab armastust. Ja kloppida tuulde kogu viha, mille vaibad on endasse kogunud. Aga ma ei julge. See pole minu asi. Ei jaksa. Minnes edasi mööda vaikset tänavat näen noort ja ilusat naist aluspesus aknal seismas. Tema lummatud naeratuses ja pilgus on palve. Ta tahaks hüüda kogu maailmale: "Ma armastan Teda!" Ta tahaks käia Temaga tänavatel käest kinni. Tahaks

Temaga kohtuda linna keskpunktis, mitte pimedas kangialuses. Tahaks seista Temaga käsikäes altari ees ja lihtsalt karjuda "JAH!!!"

Aga ta teab, et nii ei juhtu. Ta jääb alati "luukereks" mehe kapis. Ta jääb teiseks naiseks. Armukeseks. Need sõnad kõlavad võikalt, aga neiu armastab Teda liiga palju, et loobuda. Ta ei suudaks loobuda, sellest tundest, mis täidab ta kõhu, kui meest näeb...Justkui liblikate parv lendaks seal ringi. Ta ei tahagi loobuda sellest lõpmatust kirest ja elektrilisest sädemest nende kahe vahel. Ta ei taha loobuda isegi valupisaratest. Sest ta teab, et pisaratele järgneb varem või hiljem taaskohtumise rõõm.

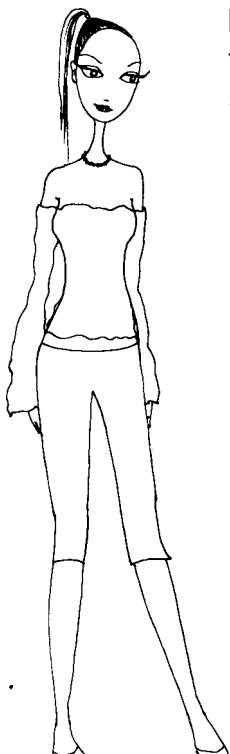
Ta vaatab magavat meest ja ikka veel, peale koos oldud aastaid lähevad tal jalad nõrgaks. Iga suudlus Temaga on ikka justkui esimene. Iga Temaga vahetatud tagasihoidlik õrnus on

justkui sügav armuavaldus. Nad mõistavad teineteist sõnadetagi. Pilgud on nende keel. Ja miks ei ole nad siis määratud olema koos. Olema koos täisväärtuslikult...

Tema, mees, on sellega aga rahul. Ta arvab, et keegi ei tea... Aga tema naine teab. Ta ei taha teada, aga ta teadis siis, kui leidis võõra huulepulga jälje mehe pluusilt. Ja ta teadis, kui õrn naisehää! telefonis Teda küsis. Ta teab.

Tänav on täis erinevaid lugusid. Vastamata ja vastatud armastusest. Lahkunud armastusest. Taasleitud armastusest. Ja nii edasi, ja nii edasi... Ja tundes nüüd armastust kõikjal enda ümber, aga mitte endas, mõtlen: "Kallis, kus Sa oled?" Kas ka Sina oled kellegi teise embuses? Või ehk siiski leidub Su mõtetes ka pisike koht minu jaoks? Tükike, nimega Igavik, mida mitte keegi, mitte kunagi, hoolimata kõigest, Su mõtteist välja murda ei saa?!

Ei tea isegi, miks Sulle selle kirja kirjutan. Ma ei tea, kas see kunagi Sinuni jõuab. Või rebitakse see enne armutult tükkideks. Ehk ongi parem, kui Sa seda kunagi ei loe. Ehk ei peaks ma seda postitamagi...? Aga ütle, kelle poole pöörduda, kui ainuke, kes suudab pisaraid peatada, on see kes Sind nutma ajab...

Tegelikult tean, et kui seda kirja Sulle ei saada, kahetsen seda oma elupäevade lõpuni. Homme panen selle kollasesse kasti, millel on kirjas Post. Lastes saatusel määrata, mis edasi saab. Kõnnin ööpimeduses, ainsaks kaaslaseks Valu. Mu hing nutab, aga silmad enam ei jaksa. Ja keha, kest, milles peidab end mu hing, ka ei jaksa. Sest lahkudes võtsid Sa kaasa kõik, mis mul oli. Ka jõu. Ja pisarad.

Tänavanurgal istub märg kass, kaelas silt "AHASTUS". Minu nimi peal...

Annaliine Kitse joonistused

Alati Sinu...

ROBERTA LAAS

9. T

katkend raamatust "**Saaremaale!**"

Aga auto juures ei olnud veel kedagi. Ootasime ja ootasime, kell sai veerand neli, aga isa ja vanaisa olid kadunud nagu vits vette... Kell pool neli sai Eval ootamisest kõrini, pealegi olime me juba hommikust saadik söömata ja näljased, ja ta helistas isale. Hiljaks jäämine ei olnud üldse tema moodi, tavaliselt ta siis vähemalt helistas enne!

Tükk aega ei võtnud keegi telefoni, kuid lõpuks sai Eva isa ikkagi kätte – tuli välja, et neil pidi minema hulga kauem, kui nad olid arvanud ja me pidime jääma linna veel mitmeks tunniks.

Aga isa, siis me ju nälgime ära siin vahepeal!!!!!" kaebas Eva telefoni.

"Jaaaaaa... misasja, kuskohas see veel asub?!?"

Aaaa..mhmh... Vasakule? Okeiii...

mhmh... kell viis... jahh, sau!"

Eva pani telefoni ära. "Mhhh, kurat küll, ma ütlen!!! Neil läheb seal kella viieni. Ja nüüd me läheme sööma ühte kohta, mis asub kusagil ma-ei-tea-kus, mul on kõht nii tühi juba!!"

Õnneks leidsime selle "ma-ei-tea-mis-koha" päris ruttu üles ja pean ütleva, et see oli üks armsamaid kohvikuid, kus ma olen kunagi käinud. Otsustasime süüa õues päiksevarjude all.

Kohviku terrassi piiras väike valge aed, mille küljes asuvates lillepottides õitsesid roosad, lillad ja sinised lilled; mesilased sumisesid ja kõrvallauas istus valge peaga vanamees ning luges lehte. Kohviku kõrval asuvalt pärnapuult kostis meieni linnulaul ja ei tea, kas oli see nüüd palavusest või kellaajast tingitud, kuid linn paistis olevat justkui välja surnud.

Õhk oli lämbe ja puude lehed seisid täiesti paigal. Mitte ühtki tuuleiili...

Mina tellisin salati ja suure joogi, Marili võttis prae ja Fanta ning Eva

makaronid juustuga ja õunamahla. Ja muidugi tellisime kõik ka jäätised.

Kuna olime näljased, sai süüa üsna ruttu otsa ja kõhud täis. Jäätist nautisime aeglaselt ja rahulikult, kiiret polnud kuhugile, aega oli veel kolmveerand tundi...

"Äikest tuleb," ütles Eva mõtlikult laudlina serva sõrmitsedes. Pöörasime siis pilgud sini-sinise taeva poole, kus kõrvetav keskpäevapäike paistis otse lagipähe ja näha ei olnud ühtegi pilverünka, mis oleks lubanud vihmapiiskagi poetada...

Siiski, kui olime natuke ringi vaadanud, nägime meiegi eemal ohtlikult sinavaid suuri halle pilvi lähenemas...

Kuid selle pärast me ei muretsenud, meil oli suvi, mesilastesumin ja linnulaul ja tundsim, et muud me ei vajagi. Sõime rahulikult jäätist ja arutasime, mida võiksid meie teised klassiõed parajasti teha...

"Ma olen täiesti kindel, et Miina-Mallu roomavad praegu kusagil kaevikutes ja higistavad end surnuks!"

Naer...

"Jaa, ja Täpp on treeninglaagris ja jookseb päikese käes 5 km, "ainult soojenduseks!"; ja pärast jookseb veel 7 km tagasi, "et pärast lihased valusad poleks!"

Itsitasime ja tundsim suurt rõõmu sellest, et meie ei pidanud sellise kuumusega kuskil end piinama, vaid võisime selle kõige üle ainult naerda ja siis süüa edasi oma jääkülma jäätist värskete maasikate ja banaanitükkidega.

"Jaaa, see nädal tuleb suve kõige lahedam..." ütles Marili ja me olime sellega täiesti päri.

Korruga tundsim, kuidas tuul hakkas vaikselt paisuma, puude lehed hakkasid värisema ja taevaskattus vähehaaval suurte, mustade pilvedega... Kuulsime kaugusest üha lähemale veerevat müra. Kõrval seisev pärnapuu jäi ühekorraga vait ja linnud lendasid ohtu haistes minema...

Ja siis tuli see etteennustatud äike, ja oi, missugune äike see oli!

Nii suurt paduvihma ei olnud me keegi veel varem ettegi osanud

kujutada ja nii järsku ammugi mitte! Kahmasime oma asjad ja jooksimise nii kuis jalad võtsid auto juurde, sest kohvik oli vahepeal suletud ja mees kõrvallauast ei osanud öelda meile ühtegi kohta, kust me peavarju saaksime; pealegi oli kell saanud kolmveerand viis ja arvasime, et auto juba ootab meid selleks ajaks, kui sinna jõuame.

Aga me arvasime valesti, niisiis saime veel üks kümme minutit vihma käes liguneda, kuni lõpuks läbimärjade ja lirtsuvatena autosse istusime.

Vanaisa juurde tagasi jõudsimise kella kuueks. Äike oli üle, kogu maa lõhnas värskelt, puude- ja lillelehtedel tilkus vihmavett. Päike säras taevas, nagu poleks midagi juhtunudki ja maapind hakkas vaikselt jälle soojenema...

Annaliine Kitse joonistus

MARIA KIRSS

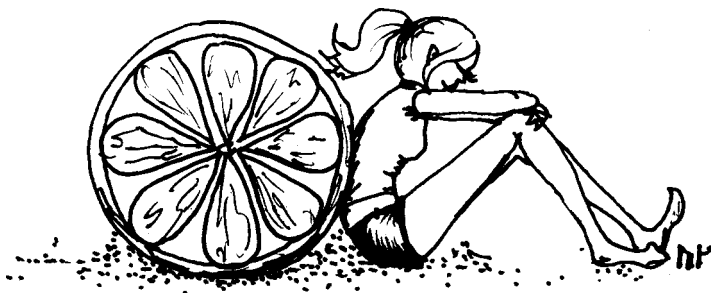
10. H

Tequila

Sidrun ja sool ja metsik tequila
rumba või samba - ma ei tee neil vahet
mu juustes lõhnab üks närtsinud liilia
armastan sind ja tequilat - oma ainsat pahet

Tähistaevas ja tuliseks muutunud liiv
sa oled nii vaimukas, võimas ja vajalik
meil klaasides loksumas mehhiko viin
suudled nii siiralt, aga oled nii salalik

Muusika jäi vait ja tequila sai otsa
liiva sees kummuli sidrun ja sool
minule oli vaid su hingamist kosta
mu äratas su musi ja suvise hommiku suvine aroom.

Lotte Jürjendali joonistus

Laibakumi taga

Ma istun mudaste jälgedega tänavapingil
ja lõdisedes vaatan sinist kallist kuud
minul ja sinul on siia graveeritud ühised initsiaalid
ja nuusutan õhtut ja sinu etanoolilõhnalist suud

Nuusutan kevadet ja sind ja armumist
kuradisild ja hakid ja raagus puud
armastan seda elu lõhnadest härdumist
armastan vaid kahte meest: sind ja seda sinist kallist
kuud

Sa istud venelaste telefoninumbreid täis tänavapingil
ja kraabid siia minu või siis enda initsiaale
need on samad, nagu mudased jäljed ja
telefoninumbrid
pingil
vist on öö, ma vaatan kuud, aga sina vaatad tähti...

* * *

Minuga koos oled sa röögatus moes
kõik ostaksid sind kui sind müüakse poes
Ma olen aksessuaar: üli-trendikas, värske ja noor
et sa mind endale soetasid, on sust saanud moeikoon

Ma muudan sinu aegunud fraasid must-have'iks
ja jälgin, et sa oma imagot üksi ei määriks
kui oleksid üksi, poleks sa iialgi ihaldatud ja popp
sa oleksid : OUT, kantud, aegunud 80'ndate sopp!!!!

Sonett

Sinu suured sinised sadistlikud silmad
vahivad vallatult minule otsa
väljas on ammu juba vastikud ilmad
ööd on nii pikad ja valgus sai otsa.

Itkev igatsus ilmutab ennast pimedas
sina sirutad ennast selle sissesoolatud ängi sees
kõrvetav külmus pole ikka veel minemas
sõtkutud sidrun hapneb mu tõrvaselt tummises tees.

Hullunud härdad hetked jäid annaalidesse
suvi ja sina; paljad varbad ja päevitand käed
rikutud mõtted ja õnn on kinnitatud raamidesse
meenutan, kui jälle loiult siit minema läed.

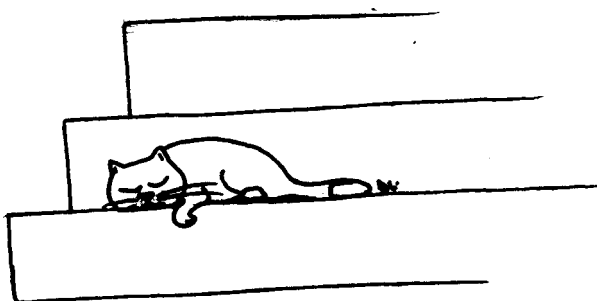
Unelevalt usun, et oled jälle siin olemas
veel enne kui oled päriselt läinud
titaanist tulised tunded on siiski meis mõlemas
samu asju katsunud ja mööda samu jälgi käinud

Oled ja lähed ja oled teinud mus kõik nii heaks
jalutad juhuslikult siia, kui ma jälle õnnelikumaks
muutuma peaks.

TRIINE ANETTE TÄKS

11. H

Homse päeva varjud
lamavad kivist trepi varjus
kuhu päike veel täna
peale ei vaju
Kus magab kass
kus kõik hääled kustuvad vaikusesse
kus lamab võrkkiik
mis kõigub murest
Soolase tuule rütmis...

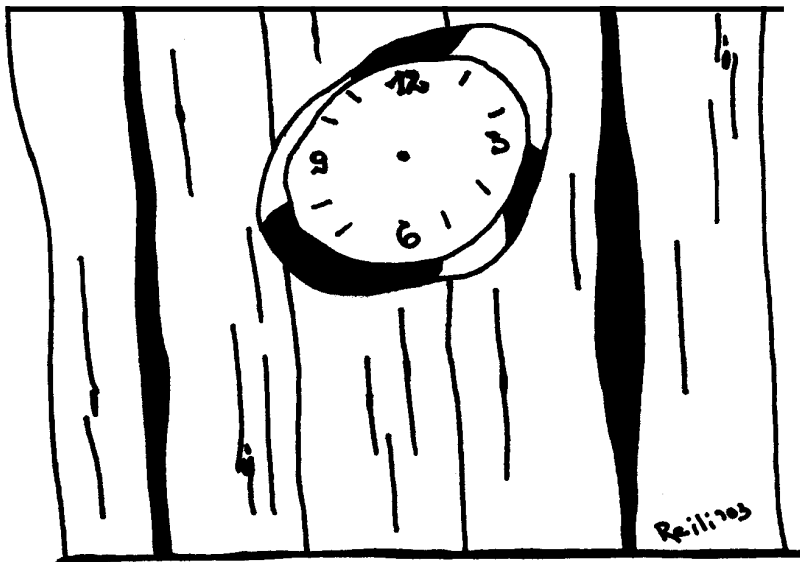

Elina Noomeni joonistus

Ma tean et sa tead
et ma ei tea
miks puud nii rahutult kiiguvad
miks tiigiserval kalamehel
suits on suus
Ma tahan et sa teaks
et ma tean
et sinu südamel on
Kavalad teed mille
sügavates kurdudes
sa minu kehast mõtteid kood
Ma tean et sa ei tea
et ma tahaks et sa ei teaks
Mis on armastus
& millise valemiga tema
jõudu arvutatakse
Ma tahan et sa teaks
sa oled minu saladus
& meile jääb kõik muu-
ka tiigitee
& kalamehe kaval suitsuvine!

—

Armastus on märjad silmad
Pikad ööd ja ravimatu haigus.
Armastus on 6rn-
Ära karju kunagi
Ei kuule ära murdu!

Pintsel joonis igatsuse
Magamistoa uksele
Kuhu kadus aeg?
Mille alla peitis end
ta katki kulund seier?
Jooksis sekunditest tühjaks
ta numbrilaua valgus
ja karjus seisak
Röökis oma Tiksumist
Aga kadus talveõhtusse
ta seina najal liibuv keha
Aeg sai ümber
Vaid vaikne
Tik-tik-takk
Jäi seinaprakku k6lama...

Reili Migguri joonistus

Vikerkaare taga
on meie soe & nagisev voodi
Kus meie varbad
& nabad
üksteise vastu puutuvad
Kus meie huultelt hingab välja
homse päikese valgus
Kus meie kehad
lõhnavad
kui maasikamoos & rooside põld
Kus meie südamed kallim
on tulvil suvede hilisõhtulist müra
& naeru
kus me seome enda käed kokku
& tunneme et jah
just täna
teame
et armastus on
Lõputu & Lõhnav..

—

Katkise riidega sohvaäär
mu laua vastas magab
Kardinapimedat tuba
erutab küünlakuma
Läbi
kurva aknaruudu
vaatab
Vihm mulle otsa.
Sel hetkel taipan äkki
kui õudselt õnnetu võib olla
üks õhtu ilma Sinuta...

Ma palun sind soojendav
Päike
Ma palun sind korstnast lendav
Suitsuvine
Ma palun sind aknaraamide
Soolane, tolmune sära
Ma palun sind Kõiksus &
Minevik
Võta mind kaasa oma tuulega
Kiiguta mind tagasi mu
Kingakapi võtmeauku
Mu voodialusesse
Saladusse
Vii mind sinna kus mu süda
Enam uhkeid illusioonitorne
Loo -
kus kõik on lihtne
tavaline
oma...

Lotte Jürjendali joonistus

Kestab see arm seal öisel teel
Viivitab ta veel veidi-
On tal ehk külm?
Vajab ta vett?
Soojenda
Veidi ta
Kargeid huuli
Seni kui
Jooksen korra koju
Et ära tuua mälestus-
Ehk hakkab tal siis parem...

—

Linnulennult vaadates
Mu silmi ehib puhtus
Läbi tähesära hõiskab
Linnatulest murdunud korsten
Seistes üksi linnutiival
Kajakatelennust murdund
Hing
vaatan tähelendu
-ootan ehk midagi leida-
pargi teede hämaruses
näen linde uitamas
-ei miskit imepärast-
vaikne hõbekarvas ehitud
linn pärast vihma..

Kas sa oled elust lõpuni aimu saanud?
Oled sa vaadanud kuud
küsiva pilguga
või päiksele särava vastanud
Oled sa oma
ülesande ausalt täitnud ega
solvanud saatust?
See nüüd oled sina
Hingamist ja elu täis
Aga kus on õnn?

Gümnaasiumi luuleauhind

Lotte Jürjendali joonistus

LEENE KORP (NIRU)

11. H

Jooks

Nad jooksid mööda asfaltteed edasi. Ikka sinnapoole, kus linn läbi saab. Neid oli viis. Kaks vana. Kolm noort. Oli ilus ilm ja joosta oli ka tore. Kuu säras ümmarguselt. Autosid ei sõitnud, selleks oli aeg liig hiline. Nad möödusid viimastest aguli puumajadest, kaugel sillerdas meri. Linn oli läbi saanud, kitsas agulitee muutus laiaks maanteeks. Naeratus näol, ümisesid nad mingit tundmatut viisi, silmad helkisid kuuvalguses. Nad jooksid nagu pöörased, ei vaadanud tagasi, ainult kaugele-kaugele merele. Ning pisitasa kasvasid nende abaluudest välja võimsad, kandvad tiivad. Need viis tõusid asfaltteelt õhku ning lendasid üles Kuu poole. Sinna, kus asus nende kodu.

Mõnikord, kui ma täiskuu ajal taevasse vaatan, arvan sääl üleval nägevat kolme noort, kaht vana. Ma lehvitan neile ja pöördun siis tagasi iseenda koju.

Lagi

Minu toa lagi paistis mulle alati kuidagi huvitav, aga samas ka veidike hirmutav. Tundus, et tegemist on teise reaalsuse, aja ja kohaga, mis minusse ei puutu. Ega tegelikult see lagi teistest lagenest oluliselt ei erinenudki - samasugune hallikaskollane või kollakashall, nagu igal pool. Kuid nendel öödel, kui mu peas nõndavõrd palju erinevaid mõtteid oli, et uni kuidagi tulla ei tahtnud, muutis lagi hämaras toas oma värvi ja tundus hoopis teistsugune. Kord paistis ta mulle vihmade taeva karva, kord helesinise mere värvi, vahetevahel aga muutus keset lage kõlkuv lambipirn kääbuseks, kes mööda künklikku maad ringi rändas ning oma halle lambaid karjatas. Sellistel juhtudel – oli see nüüd minu fantaasia või pelgalt unenägu või ikkagi see imelik lagi – jälgisin huviga neid põnevaid sündmusi, mis kääbusest karjasega iga päev juhtusid. Nägin terveid seiklusi ja toredaid

juhtumisi. Alati pärast sääraste seikluste nägemist soovisin isegi olla säääl karjase ja lammaste lähedal. Kuidagi ilus ja armas tundus mulle see elu.

Hommikud pärast kääbuse seiklusi mu toalael olid täiesti võimatud – jubedad peavalud, unisus. Ma lihtsalt ei suutnud end üles ajada. Mida kaugemal ma laest olin, seda passiivsemaks muutusin. Seetõttu käisin toast harva väljas – lihtsalt lamasin voodil, ootasin lage vaadates õhtut. Kogu muu maailm oli nii kiire ja mõttetu; kogu aeg pidin vastu võtma mingeid tähtsaid otsuseid, ainus pelgupaik oli mu tuba koos selle kollakashalli laega. Ma lihtsalt ei jaksanudki enam mujal olla. Tihti tundsin, et oleksin rõõmus kasvõi selle üle, kui saaksin olla lammaski neis seikluis. Näiteks kasvõi see pisike must talleke, kes alati oma ema ligi hoidis.

Kord – mäletan, see oli pühapäevaöö – oli seiklus kääbusest karjasega kuidagi eriliselt selge – iga lambamäägimine, karjasenohin. Korraga tundsin, et mu voodi on kuidagi kahtlaselt kõvaks jäänud, heitsin pilgu enese alla ning nägin teki asemel muruplatsi. Ka mu enda välimus muutus – naha peale kasvas kiiresti tihe, must karv, sõrmed arenesid sõrgadeks, silmad hakkasid nägema nagu lambasilmad. Olin oma ema, suure musta lamba kõrval ja vaatlesin rohtu süües kuskil kaugel all magavat lambukest, kes tasapisi inimeseks muundus.

Pohl

Väikesed rüblikud jooksid õues ringi. Pohl vaatas neid aknast ja mõtles. Tal oli alati palju mõtlemist. Tegelikult oli tal veidike kiire - kella kolmeks pidi ta jõudma tornmaja juurde. Tornmajas ootasid teda Taan ja Huld koos kakao ja õunakoogiga. Huldile ja Taanile oli hea külla minna - Taanil oli alati mõni kena muinasjutt rääkida, Huld laulis väikseid armsaid laule ja mängis viiulit.

Pohl armastas neid külaskäike üle kõige maailmas. Ta unustas end seal alati ära - nii hea oli kuulata ja rääkida. Tihti, kui ta tagasi oma kodu poole jalutas, oli tal säärane tunne, et ta lendab. Noil hetkedel

paistis maailm nii ilus - mitte miski ei tundunud hirmuäratav. Ja tegelikult polnudki ta maailmas midagi hirmsat. Tal oli kaks head ja tarka sõpra, kena kodu, mitu krutskeid täis rüblikut, keda ta jõudumööda kasvatada püüdis. Säälkandis oli alati ilus ilm: mõnus soe päike, hea jahutav vihm või parajalt külm ja pehme lumi.

Tornmaja asus Pohla kodust mõne miili kaugusel, metsa sees. Pohl ronis aknalaua peale, avas akna ja ronis välja. Rüblikud olid ametis suurte munakivide tassimisega, nägid siis Pohla teele asumasa ja lehvitasid talle. Pohl naeratas endamisi ja astus väravast välja.

Mõlemal pool teed kasvasid vanad ja väärivad tammepuud, nende otsas laulsid linnud. Teel sibas pisikesi rohelisi mardikaid, kõrgest rohust oli kuulda ritsikate mitmehäälset sirinat. Pohl kõndis rahulikult ja mõtiskles selle üle, mis ta naabrilt, kes mõnikord suures linnas käis, kuulnud oli. Too oli rääkinud, et suures linnas ei tohi enam paljajalu tänavatel ringi käia. Pohla rüblikud olid suviti ainult paljajalu, talviti ja sügiseti kandsid nad kummikuid ja villaseid sokke. Pohlal oli suurest linnast kahju – sealsed rüblikud ei saagi teada, mis tunne on paljajalu sambla peal kõndida või kivilte kivile hüpata. Pisut nukralt vaatas ta ümberringi, naeratas siis jällegi, ning sammus kungaste tagant juba pisut paistva tornmaja poole.

Gümnaasiumi proosaauhind

Miskipärast olemasa on imed.

Ei ole see siin eriline päev.

On lihtsalt üks tilluke ime.

Teetassidelt peegelduvad näod.

Ja väljas on veidike pime.

Ja maailma ukseid on kõigile avatud.

On pisemais asjus me ümber ja sees peidetud mõte, mis jumalik.

Näe, ela ja usu – ning kord oled see, kes mõistab, et kõik on võimalik .

MARI-LIIS JAKOBSON (LOOM)

11. H

***

Neil kodune keel
On vaikimine. Ka nad
Räägivad harva.

***

Rohekas väli
Meenutab mulle, kui hea
Tegelt on elu.

**

Laiskade lindude luulutused
Uinutavad mind õhtuti unne.
Itkunaiste nukrad lõimmed
Loovad mu unenäod.
Rooside külmanäpistatud kroonlehed
Pärgavad mu padja
Rõske kevadöö hall katab mu ihu.
Ja udu looritab silmad.

Televiisori helendav eeter
ujutab üle mu luupainajaist.
Raadio vajutab pähe pekslevad mõtted.
Ajaleht lämmatab hinge.

Mõtted, mida keegi pole vajutand pähe
Hoiavad elus mind hommikuni.
Piisk iseseisvust pühib hirmuhigi.
Maailmavalu teeb eluks vajaliku tarmusüsti.
Ja ma ärkan taas.

NIRU & LOOM

Kass, kilekott ja apokalüpsis ehk etüüd kirjandusest

Lõuka kohal rippusid märjad kaltsud. Hallid, mäardunud, auklikud, ebamäärase kujuga. Neist tilkus porikarva vett. Anders oli juba aastaid oodanud, et värava kohal olev latern kustuks. Nüüd see siis juhtus. Sündmused, mida väga oodatakse, juhtuvad peaaegu alati. Nii oli ka selle laternaga. Tuba muutus hämaraks.

Hommikul ärkas Anders nii nagu tavaliselt kell pool üheksa. Ka hommik oli nagu iga teine, võib-olla ehk keskmisest pisut sombusem. Ja nagu alati, tähendas hommik Andersi jaoks ainult kohustusi. Rumalaid, mõttetuid, mitte kuhugi viivaid kohustusi: käia õues, et vaadata poolpehkinud postkasti, kus niikuinii kunagi midagi ei olnud. Kirjakasti juurest naastes heitis ta pilgu taevasse. Jällegi hallid pilved, silmaaukudesse lendavad vihmapiisad, kõrgemal kiljuvad kajakad. Oli tunda mere lõhna. "Veab neil raiskadel. Ei ole neil muret, irvitavad aina sääli taeva all teiste häda ja vaeva üle," mõtles mees ja astus rehala poole. Anders ei armastanud eriti oma kodu. See oli talle võõras, ebaseaduslik, pelgalt koht, kus elupäevi veeta. Ainus koht, kus ta end hästi, koguni koduselt tundis, oli seesama rehala. Ta oli selle ise kunagi ammu ehitanud.

Vanaisa ei olnud talle palju jätnud - vahest ehk oma terashallid õiglasel silmal, aga ka rehallas seisis nii mõndagi huvitavat. Sääli tagumises nurgas konutas üks võimas ja väärikas tammepuust kiiktool. Väiksenäoline Anders ikka tooli peal istunud, viimastel aastatel aga hoidis ta sellest eemale. See justkui meenutas talle midagi. Täna tundus tool talle iseäranis meelikriipiv ja kore. Anders hakkas koli eest lükates enesele teed tegema. Ta tundis oma viie meelega, et täna vajab ta seda tooli. Suur kiiktool tagumises nurgas. Justkui sümbol. Aga mille? Anders muutus kärsituks. Veel viimased kolinat.

Lõpuks vedas ta mööblitüki õuele. Lumi ei olnud veel tulnud, aga üksikud taevast langevad vihmapiisad tundusid jäiste kiirtena. Nüüd nad sääl siis seisid - mees ja tool. Võrdväärsed ühiskonna ja looduse ees - üks ammugi kolikambrisse tassitud, teine vaikselt vananemas säälsamas kõrval. Anders läks puukuuri. Naastes veikles ta käes kirves. Andersi peas elasid suured mõtted. Kirvega raius ta maha rehala kõrval kasvava pihlakatihniku kõige jämedama tüve. Pihlakuuitsu on alati tervistavaks peetud. Anders raius paku pooleks, viskas ühe halu toa poole ja teisest kukkus toolile uut käetuge vestma. Tunnike tubli tööd - ja valmis see oligi. Uus, ilus, värske puidu lõhnaga käetugi. Üle pika aja tundis Anders, et on midagi väärtuslikku teinud. Aga taamal ohkasid kuused ja mets näis hirmuäratava müürina. Värava taga seisis mees. Peas oli tal helekollane õlgkübar ja käe otsas punane kilekott. Ta oli sääl seisnud juba kaua. Väraval oli silt kirjaga "Ettevaatust, kuri koer!" Mees ei julgenud siseneda, sest juba väikesest peale oli ta paaniliselt koeri kartnud. Anders läks värava juurde ja avas selle mehele... Vooster suri juba mullu kevadel, majas polnud enam koera lõhnagi.

Õlgkübaraga mees tutvustas ennast, nimetas end Toomaks ja esitas tagasihoidliku palve: "Kas armas peremees ei pakuks lonksu vett? Olen pikalt teel olnud, kurk on tolmust läbi imbunud." Anders oli alati võõraste vastu lahke olnud, ta kutsus Tooma sisse, pakkus kanarbikuteed. Toomas võttis peast oma õlgkübara ja hakkas tasase häälega rääkima: "Kõnnin mina mööda teed ja jõuan metsa. Sääl jookseb mulle vastu üks tüdruk, Aliisiks vist nimetab end. Küsib, kas ma ei tahaks talle pisikest teenet osutada. Kui nõustusin, võttis ta mul käest ja tiris väikese, peaaegu märkamatu hüti juurde. Hütiesisel verandal oli kiiktool, milles lesis üks ülisuur kass."

Võõrast meest kuulates meenus Andersile, et kord oli temagi säälsamas metsas ringi rännanud, kohtunud Aliisi-nimelise tüdrukutirtsuga, näinud kassi. Ja edasine lugu, mida Toomas pajatas, sarnanes Andersi enda loole nii väga, et hetkel, mil võõras tassist lonksu teed jõi, võttis Anders jutuotsa üle:

“Kass sirutas end järsku toolil ning kõnetas mind, kasutades pöördumist: “*Armas härra!*” Edasine jutt ei sarnanenud millelegi, mida ma varem kuulnud olin. Olin küll väike poiss, aga...

“*Te olete alles noor, kuid ometi olete te kuulnud kõneldavat arrrmastusest?*” Ma noogutasin nõustuvalt.

“*Sel juhul peaksite te teadma, et arrrmastus on säärane veider tunne, mida omistatakse vaid inimestele. Ent ka meie, kassid, arrrmastame. Kas teie, mu noor sõber, ei teadnudki, et see võõramaa noormees ja tema neid nimega Pelleas ja Melisande olid kassid? Vabandust, et ma teilt kui pea võõralt küsin, kuid kas teie, mu noorhärna, ei sooviks olla kass?*” Mäletan täpselt, et sel hetkel, mil ta oma küsimuse esitas, meenus mulle unenägu, mida samal ööl näinud olin. Ma olin sääl kasside kuningas – võimas valitseja tai kass. Vist seetõttu vastasingi kassile jaatavalt. Hiirekuningas vaatas mulle oma roheliste tõllaratastega otsa ning tõmbas mu säuhti! pikali.”

Anders oli veel kukkumisest oimetu, kuid ometi tundis Tooma näo ära. Toomas lamas säälsamas tema kõrval ning õlgkübar oli verandalt alla veerenud. Anders tõusis istukile ja piilus kiiktooli poole. Kass lamas kuninglikult, nagu ta polekski ennast liigutanud. Anders palus luba audientsilt lahkuda. Kass heitis palujale üleoleva pilgu, sulges siis silmad ja hakkas nurruma. Äkki tundis Anders, kuidas kõik ta ümber tiirleb. Ta heitis pilgu säälsamas lamavale Toomale. Oli alanud veeremine. See oli Veeremine suure algustähega. Enam ei olnud kaugel maailmaots. Skyllast ja Charybdisest olid nad juba möödas. Taamal mäsles aja määratu meri. Kaduvus oli haaranud nad enese embusse. Merest tõusis seitsmepäine metsaline, ümberringi oli kuulda heeroldite pasunaid. Tulevik ja minevik olid koos ühes ja samas hetkes, Anders tundis, kuidas kõik, kogu maailm temast läbi voolas. Siis jäi ümbrus vaikseks.

Jälle kostis Andersi kõrvu tuttav metsakohin. Ta tõusis kiiktoolist üles, silmitses hallis õhtuhämaruses rikkalikult kastetud maapinda. See oli ju seesama, millest oli võrsunud kogu tema elu.

“Thäh, armastus, ” mõtles ta ja otsustas endale kassi võtta.

Perspektiiv

Kõrghoone katuselt on tore alla vaadata. Tihti näeb sealt paljut, mida muidu ei märkakski. Pilt tundub kohe terviklikum ning olenevalt ilmast ka rõõmsam või rusutum. Täna on ilm selline rõõmsapoolsem – taevas on kena sinine. Vaatan katuselt linna, kuskiil kaugel all on suur sagin, inimesed kiirustavad. Ja mina olen siin üksi, mul ei ole kuhugi kiiret. Ometigi on meie kohal üks ja seesama taevas, õhk mida hingame ühtmoodi saastatud, ning muredki üsna sarnased. Sarnased küll, aga ikkagi olen mina siin kõrgel ülal ja nemad niivõrd kaugel, nõnda väiksed. Imelik, kas pole – mida kaugemal olen inimestest, seda tühisemad, vähemtähtsamad tunduvad mulle kõik nende mured.

Ülalkäigud mõjuvad mulle alati hästi. Kõrghoone katus on mulle sama, mis mõnele sanatoorium. Muidu elan viiekordses majas neljandal korrusel. Minu kohal viiendal elab aga üks noorhärja, kes mu meelehärmiks tegeleb kulturismiga. Tore on küll vaadata, kui üks trimmis ja kena meesterahvas hommikuti võimlema sörgib, kuid see, mis põrgulärmi ta nende hantlite ja sangpommidega teha suudab, muudab taolised “sanatooriumikülastused” hädavajalikuks. Nädala sees on enamasti vaiksem, kuid laupäeviti muutub olukord väljakannatamatuks – näiteks tulevad tolele noormehele külla tema sportlikud sõbrad ning üheskoos harrastatakse päev läbi *wrestling*'ut. Siis võtan kaasa oma magamiskoti ning jään siia, kõrghoone katusele pikkadeks tundideks.

Mu närv puhkab siin üleval kõigest sellest jamast, millega oma igapäevatöös kokku puutun. Olen üliõnnelik, et elan paigas, kus kunagi vihma ei saja. Ka sinne muusikalembus meeldib mulle väga. Kõik kodanikud armastavad teispäeva õhtuti kell seitse ning neljapäeva pärastlõunati kitarr tinistada. Igaühel on siin kitarr – kohe, kui mõnda perre sünnib uus laps, kingitakse talle linna poolt vanker ja kitarr. Siin linnas õpitakse kõigepealt selgeks kitarritinistamine, siis alles rääkimine ja lugemine.

Veidi üle aasta tagasi sigines uus kitarr ka mu tädi peresse, lapsest rääkimata. Too laps paistis mulle juba esimesel korral kuidagi arukas, mõistliku pilguga. Nüüdseks olen ma aru saanud, miks. Hingesugulased tuntakse alati juba kaugelt ära – temagi esimene sõna oli “pilvelõhkuja”.

***

Ann töötab ooperiteatris. Ehkki tal mingisugust muusikalist haridust ei ole, peetakse teda siiski selle koha peal. Noh, ooperilaulja on ta vist umbes nii palju, et tolmuimejaga kõlavad nad imehästi kokku. Kui Ann teatrilavale astub, on ta alati üksi. Sooloesineja. Ega kõigile sellist võimalust anta. Ühel teispäeval õhtul, kui oli taas kord etendus pealkirjaga “Põranda poonimine”, juhtus üks imelik lugu.

Ann oli just jõudnud neljakümne kuuenda põrandalauani, kui ta juhuslikult saali poole vaatas. Saalis istus üks mees. Ei, see ei olnud öövalvur Sass, see oli lihtsalt üks mees. Salapärane mees. Kui Ann kummardas, et võtta maast üles juukselõks, mis oli ilmselt mõne ooperiprimadonna soengust putku pannud, hakkas mees tormiliselt aplodeerima. Kui Ann ehmunult paar sammu taganes, hüüatas mees: “Andestust, armuline proua, ei tahtnud mitte teie esinemist segada. Palun, jätkake.”

Anni nägu muutus punaseks, kuid ta otsustas siiski oma tööd jätkata. Ka niikaua, kui Ann koristab, jälgis salapärane mees etendust. Kui etteaste lõppes, oli mees järsku kadunud.

Mõne päeva pärast oli ta jälle platsis. Kui Ann ühe aaria käigus silmad tõstis, nägi ta mehe käes üht paberit. Ann otsustas mitte tähele panna ja laulis edasi. Peale esimest vahemängu tuli oma osaga sisse hoopis salapärane mees. Sellest õhtust alates laulsid nad duetti.

SISUKORD

Hanna Maria Aunin	3
Nils Mattias Steinberg	5
Jakob Tulve	6
Kristjan Sven Kukk	7
Anna Hiob	8
Pauliine Marie Korp	9
Else Mare Lagerspetz	11
Christian Martin Lauri	13
Liisa Hiob	15
Johannes Sarapuu	16
Helina Laas	17
Kärt Sõber	18
Ann Mirjam Vaikla	20
Mirjam Parve	22
Mattias Gustav Lagerspetz	28
Teresa Vooglaid	34
Ave Habakuk	37
Rainar Aasrand	38
Kristjan Üksküla	41
Kadri Kasterpalu	43
Roberta Laas	46
Maria Kirss	49
Triine Anette Täks	52
Leene Korp	59
Mari-Liis Jakobson	62
Niru & Loom	63